

İnsan Hakları
Günü ve Kadın
Hakları

Dosya • sayfa 6

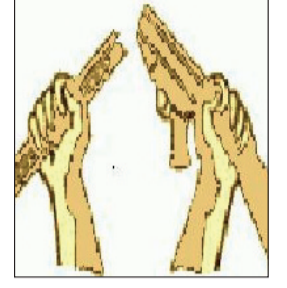
Çiya û Gûl Deşt
û Bira ne

Kurdî • Rûpel 9

Vicdani Ret
Hareketinin
Vicdanlı
Kadınları

Ekoloji • sayfa 16

Komünal Yaşam Gelecek Yararır

**KADIN
GERİLLALAR
ATEŞKESİ
DEĞERLENDİRİYOR**

1 Ekim 2006 tarihinden itibaren KKK'nın başlattığı ateşkes sürecini değerlendiren kadın gerillalar oldukça çarpıcı konuları ele aldılar.

sayfa 4

**PİR:
'KAMPANYAMIZ
AMACINA
ULAŞMIŞTIR'**

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar arası Mücadele ve Dayanışma Günü dolayısıyla Avrupa YJA'nın geliştirdiği eylem kampanyası tamamlandı.

sayfa 5

newaya *Şin*

"Herşey gönlünüzce olsun", ya da "umanz her şey yolunda gider" sözleri genelde umutlu, aynı zamanda beklenti ifade eden veda sözleridir. Biz de bu ay umut dolu veda sözleriyle değil, umuda ve çabaya, daha iyi bir yaşam gücüne güvenerek başlangıç yapmak ve sizlerle bir kez daha böyle buluşmak istiyoruz. Çünkü kadın olarak her yeni günde yaşadığımız acılar kadar bu acılardan kurtulmanın çarelerinin de bulunduğunu görüyoruz.
Sayfa 3

**Dünya Çocuk
Hakları Günü...**

✓ Kaybettiğimiz Yerden... /Perspektif sayfa 8

✓ Ronahî û Rêbera Giyan û... /Kurdî sayfa 10

✓ Turkije doorgedraaid /Dutch sayfa 12

✓ Yürek Dili /Kültür-Sanat sayfa 13

✓ Rojda ve Zozan'dan... /Kültür-Sanat sayfa 14

✓ Zatürre (Pnömoni) /Sağlık sayfa 17

✓ 3 Aralık Dünya Engelliler... /Yaşam sayfa 19

Çalışan Kadın Daha Sağlıklı

İş kadınlığı ile ev kadınlığını bir arada götüren kadınların, sanılanın aksine diğer hemcinslerine göre daha sağlıklı bir yaşamları olduğu belirlendi.

İngiltere’de yapılan bir araştırma; çalışan kadınların ev kadınlarına göre daha sağlıklı bir ömür sürdüklerini belirledi. Londra Üniversitesi Epidemio-

loji ve Halk Sağlığı Bölümü araştırma görevlilerinden Anne McMunn, mutlu bir evlilik hayatı olan çalışan annelerin uzun vadede hiç çalışmamış kadınlara göre çok daha şanslı olacaklarını vur-

guladı. McMunn “Evlilik, annelik ve iş kadınlığını bir arada götüren kadınlar, bu yoğun tempo nedeniyle kısa vadede stres altında kalabiliyor. Ancak bu hareketli yaşamın uzun vadede insan sağlığına büyük katkıları var” dedi.

Çalışanlar ya da çalışmasınlar kadınların sağlıklı bir yaşam sürmeleri için temel şart, mutlu bir evliliğe ya da birlikteliğe sahip olmaları. Başka bir deyişle, evde huzur şart! Uzmanlar, dul anneler için de ev ve iş yaşamını birlikte götürmenin çok daha zor olduğunu vurguluyor. İngiltere’de yapılan

araştırmalar çalışan kadınların, özellikle çalışan annelerin, kilo problemiyle de ev kadınlarına göre daha kolay mücadele ettiğini gözler önüne seriyor. Çalışan kadınların yalnızca yüzde 23’ü 50’li yaşlarına geldiklerinde obezite sorunuyla karşı karşıya kalıyor. Bu oran hiç çalışmayan kadınlarda ise, yüzde 38 oluyor. Kilo alımının, genler ve beslenme alışkanlığı kadar sosyal yaşamdan da kaynaklandığını vurgulayan doktorlar, sağlıklı bir bedene giden yolun mutlu bir ev ve aktif bir iş yaşamından geçtiğini ifade ediyor.

www.kazete.com

İlk Yarı Hayvan Yarı İnsan Üretiliyor

İngiliz bilimadamları inek yumurtasıyla insan DNA’sını birleştirmeye hazırlanıyor.

İngiltere’de DNA ve genetik çalışmalarında en yüksek otorite olan Human Fertilisation and Embryology Authority, Newcastle ve King’s College üniversitelerine hayvan yumurtalarına insan DNA’sı yerleştirilmesi deneyi için üç yıllık izin verdi. İnsan ve hayvan melezi olacak embriyonlar, kök hücre çalışmalarında değerlendirilecek. Bu embriyonların fazla gelişmemesi için bir hafta içinde imha edilmeleri gerekmektedir. Kök hücreyi elde etmenin tek yolu, anne rahminden ameliyatla alınması! İşte bu nedenle bilim insanları, inek yumurtalarının kök hücre çalışmalarındaki potansiyelini araştırıyor. Yapılacak deneyde insan DNA’sı inek yumurtalarına enjekte edilecek, bir anlamda insan DNA’sı inek yumurtasında saklanacak. Söz konusu inek yumurtasının genetik materyali çıkarılarak, ineğin genetik birikiminin insan DNA’sına bulaşması engellenecek. Deneyin son aşamasında da, klonlama yapar gibi embriyonlar büyütülecek.

Hayvan Yumurtaları -Taşıyıcı Olacak

Ortaya çıkacak olan embriyon yüzde 99.9 insan olacak. Bu embriyonun inekten gelen tek bölümü hücre çekirdeğinin dışındaki DNA olacak. Ancak bu embriyon teknik olarak -yarı hayvan yarı insan- olacak. Bilim in-

sanları, daha sonra kök hücreleri, 6 günlük olunca embriyondan çıkarıp, inceleyecek ve sonra da imha edecek.

Araştırma ekibi başkanı Lyle Armb, nihai amaçlarının kök hücreleri inek yumurtasında büyütme ve etkileşim olmadan laboratuvar ortamında yetiştirmek olduğunu vurguluyor. King’s College London profesörü Stephen Minger, mevcut teknolojilerde tek bir kök hücre dizisi üretmek için anne karnından yüzlerce yumurta çekmek gerektiğini, bunun yerine hayvanların yumurtalarını taşıyıcı olarak kullanmanın yollarını aradıklarını ifade ediyor.

Geleceğin Tedavi Yöntemi

Vücudun tüm hücreleri, embriyonda bulunan kök hücrelerden türüyor. Embriyonlarda çok sayıda bulunan kök hücreler, insan büyüdükçe bedendeki çok çeşitli hücreleri oluşturuyor. Gelecekte kişide çıkması muhtemel Parkinson, Alzheimer gibi hastalıkların tedavisinin anahtarı da, bu hücrelerde yatıyor. Kişiler doğduklarında kök hücreler alınarak saklanacak ve yaşlılıkta bir hastalık baş gösterdiğinde kök hücreler hastalıklı hücrelerin yerine konacak.

Etik Tartışmalar Gölgesinde

Kök hücre çalışmaları, bilim dünyasına bir çok konuda yenilik vaad ettiği kadar bir o kadar da tartışmalara yol açan bir alan. Araştırmaya bir çok çevre etik olmadığı gerekçesiyle karşı çıkıyor. Kimilerine göre, hayvan yumurtalarının kullanılması, zorluklar göz önüne alındığında rasyonel bir karar, kimilerine göre ise insanla hayvanın sınırlarını karıştırdığı için kabul edilemez bir fikir.

BBC & NTV

Kanda pıhtılaşmayı önlemek için

“çikolata”

John Hopkins Üniversitesi ve Bloomberg Halk Sağlığı Okulu araştırmacıları, günde iki çorba kaşığı siyah çikolata yemenin, kandaki pıhtılaşmayı engellediği sonucuna ulaştılar.

Bilim adamlarının, aspirinin kandaki pıhtılaşmaya etkisi üzerine yapılan kapsamlı bir araştırma sırasında ortaya çıkarttıkları sonuca göre, çikolata, aspirinle benzeri bir biyokimyasal etki yaratıyor ve kandaki pıhtılaşmayı azaltıyor.

Profesör Diane Becker; araştırma sonucunda, kakao çekirdeğindeki kimyasalın kandaki pıhtı hücrelerini

azalttığı ve aspirinle aynı biyokimyasal etkiyi yarattığını öğrendiklerini söyledi. Siyah çikolatanın, tansiyonu düşürme etkisinin olduğu ve kan dolaşımına da faydalı olduğu bilim adamlarınca yaklaşık 20 yıldır biliniyor.

American Heart Association’ın yıllık bilim toplantısında duyurulması planlanan son araştırma, gıda tüketiminde normalin dışına çıkılmamasını öğütüyor ve düzenli diyetin bir parçası olarak yenecek bir parça çikolatanın veya içilecek sıcak çikolatanın insan sağlığı için iyi olduğu sonucuna ulaşıyor.

Haber Merkezi

newaya *Şin*

Mahmur'da Yaşam Kadın Etrafında Örüldü

Komünlerin oluşturulmasında şüphesiz kadının öncülüğü önemlidir. Komünlerin oluşturulması yoluyla bir çok sorunun çözüleceğine inanıyoruz.

Daha iyi bir yaşam arayışı ve sahip olduğumuz haklara kavuşmak için yeteri kadar gerçekçimizin olduğunu biliyoruz. Çok uzaklara gitmeden günlük yaşamımızda karşılaştığımız, yaşamak zorunda bırakıldığımız durumlar bile yeni bir arayışın başlangıcı olmaya yeterlidir.

Kendi günlük yaşamımızdan başlayarak çevremizi, hatta farklı halklardan kadınların yaşadıklarını takip edersek aslında hiç de haksız olmadığımızı göreceğiz. Çünkü gerek 25 Kasım Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Günü, gerekse de 10 Aralıkta başlayan İnsan Hakları Haftası dolayısıyla haberlerde sıkça duyduğumuz ve gündeme her zamankinden daha fazla giren kadın haklarında yaşanan suistimal haberleri, kendimizle birlikte tüm kadınları düşünmenin zamanının çoktan gelip geçtiğini bize gösteriyor.

Evet... 10 Aralık, İnsan Hakları günü olarak kutlanıyor. Biz de kutlayabilecek miyiz, yoksa bu kutlamayı, maruz kaldığımız şiddet, ölüm, taciz, tecavüz vs. olayların gölgesinde kara kara düşünerek mi geçireceğiz? Biz artık kara kara düşünmeye katlanmanın zamanı olmadığını düşünüyoruz. Artık daha fazla kadının kendi haklarını savunması ve mücadele edeceğine dair umutlu olmak istiyoruz. Bu konuda Mahmur kadınlarının daha fazla cesaret verdiklerini belirtmek istiyoruz. Çünkü gerçekleştirdikleri konferansta ortaya çıkardıkları tartışma düzeyi ve kendi yaşamlarına ilişkin aldıkları kararlar çok cesaretli ve iradi bir kadın duruşuna ait. "Geç de kalsak artık kendi yaşamımızla ilgili kararları daha cesaretlece alabilmeli ve uygulama gücünü gösterebilmeliyiz" diyorlar.

Savaş, şiddet ve her türlü sosyo-ekonomik sorunların gölgesinde kendi çocuğuna bir gelecek sağlayamayacağını her anne bilir. Demokratik Konfederalizm Önderliği, özellikle bu konuda tavrını şöyle ifade ediyor: "Kültürel haklar, örneğin anadilde eğitim hayatı derecede önemlidir. Ben bu yüzden evliliğe bile karşıyım. Sizin ve kadınlarımızın alınmasını istemem ama kendi kültürüyle yetiştiremeyeceğim bir çocuğumun olmasını düşünmüyorum. Bu bana onursuzluk gibi geliyor. Kendi çocuğunuza istediğiniz ismi veremeyeceksiniz. Kendi dilini konuşamayacaksa, kendi dilinde eğitim göremeyecekse hiç olmasa daha iyi. Onun için bu tür evlilik, çocuk gibi şeyleri düşünmüyorum, düşünmedim. Bu yüzden evlilik bana tiksinti verici geliyor. Kadınlarımız bana kızmasın."

Demek ki herkesten daha çok kendi çocuklarının geleceği için en çok örgütlenecek, mücadele edecek olanlar yine analardır. Tüm toplumun anaların arkasından gideceğini ve onların öncülüğünü kabul edeceklerini biliyoruz. Bu ayın kadın kahramanlarının direnişiyle örülü olduğunu bir kez daha bilince çıkararak ve onlara böyle cevap olabileceğimizi bilerek, özellikle de gelişen ateşkes sürecinde barıştan yana tavrımızı ortaya koyarak sürecin gelişmesine katkıda bulunmalıyız. Bunu da ancak bilinçlenerek, örgütlenerek ve harekete geçerek, çocuklarımızın savaşmak zorunda kalmadığı, özgür ve kendi haklarıyla yaşayabilecekleri bir ortamı yaratarak gerçekleştirebiliriz.

Tüm okuyucularımız ve tüm kadınlarımız için bu ayın örgütlenme ve kendi sesini yükseltme ayı olarak geçmesini ve elbette özgürlüklerimize biraz daha yakınlaşmış olduğumuz bir ay olması dileğiyle...

Mahmur Kampı'nda yıllardır kendi ülkesinde mülteci bir hayat yaşamak zorunda kalan kadınlar, tüm zorluklara rağmen örgütlenerek yeni bir yaşam kurma iddialarını bir kez daha ortaya koydular. Özgür Kadın Birliği Koordinasyon Üyesi Rotinda Amed, 3-6 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirilen 5. Mahmur Kadın Konferansı'nda ele alınan gündemlere ve tartışmalara ilişkin verdiği demeçte, Kürt toplumunda kadının kimlik sancısını en fazla yaşayan bir cins konumunda olduğunu belirtti. Amed, konuşmasına devamla şöyle dedi: "Kadın Kurtuluş Çizgisi özümseyip gerekleri yerine getirilmediği müddetçe kadının ulusal kimliğinde hep bir kare eksik kalacaktır" dedi.

Gerçekleştirdikleri konferansta özellikle buradaki halkın bilinçsizce de olsa gelenekler adı altında bazı örf ve adetleri koruduğunu ifade eden Amed, "bu yalnızca çok evlilikle sınırlı olan bir gerçeklik değildir. Erken yaşta evlilik, başlık parası, berdel, gibi sorunlar toplumumuzun her gün içinde bulunduğu durumlardır" dedi.

Amed, önümüzdeki dönem hedeflenen örgütlenme biçimi ve yine sosyal yaşamın düzenlenmesine dair alınan kararlara da değindi.

Her Mahallede Kadın Komünleri Kurulacak

Demokratik Ekolojik Toplum Paradigması çerçevesinde komünler oluşturma ve bunları halk iradesiyle bütünleştirme hedeflerine de vurgu yapan Rotinda Amed; konferansta kadının mahallelerde

kurulacak her komün ve bunların İhtar Meclisi'nde buluşacağı ortak irade bütünlüğü ile sorunun çözümü noktasında da tartışmalar geliştiğini ifade etti.

Amed, "Mahmur kadınları, KKK Önderliğiyle arkadaşlığın kadın komünleri kurmakla mümkün olacağı gerçeğiyle ciddi kararlılığa ulaştılar" diyerek mahallelerden başlamak üzere geliştirilecek olan komün örgütlenmesinin zorluklarını şöyle ifade etti: "Komünlerin oluşturulması için kampın her ferdiyle konuşulmalı, herkes eğitilmelidir. Komünlerin oluşturulmasında şüphesiz kadının öncülüğü önemlidir. Komünlerin oluşturulması yoluyla bir çok sorunun çözüleceğine inanıyoruz."

'Mahmur kadınında saklı kalmış bir güç var'

Mahmur Mülteci Kampı'nda faaliyet gösteren İhtar Kadın Meclisinin oluşturulacak komünlerle ilişkisi bağlamında Amed şunları ifade etti: "Kadın meclislerinin irade ve güç sahibi olabilmelerinin yolu, mahalle komünlerinin oluşturulmasından geçer. Sorunlar her düzeyde, öncelikle komünlerde tartışılır ve çözüm yeri de öncelikle komünlerdir. Komünlerin çözümsüz kaldığı noktada meclisler devreye girer. Bu model daha çok yerelde kadının iradesini ortaya çıkarmak ve güçlendirmek amaçlıdır. Mahmur mülteci kadınlarında saklı kalmış bir güç var çünkü."

Mülteci kadınların birikmiş ekonomik, sosyal ve siyasal sorunları olduğunu belirten Amed, Mahmur kadınının bütün bunlara

karşı mücadele ettiğini, Mahmur'da yaşamın kadın etrafında yaratıldığını ifade etti.

Çokeşlilik Yasaklandı

Konferansta alınan kararlar en önemlisi olan çokeşliliğin yasaklanmasına ilişkin olarak da bunun ideolojik bir yaklaşım olduğunu, kadının iradesinin toplumda daha çok tanınması ve kabul görmesine ilişkin bir karar olduğunu altını çizen Amed, sözlerine "bu konuda konferans iradesini tanımayan ve bu karara uymayanlar kamptan atılacaktır. Bu zorunlu tutum, toplumun güzelleşmesi içindir" diye de ekledi.

Bu karar alınırken asıl sorunun yasaklama değil, zihniyet değişimi olduğunu kaydeden Amed, konuya ilişkin: "Elbette yeni zihniyet kazandırmak yasaklarla olabilecek bir şey değildir, ama yeni zihniyetin oluşması için düşünce savaşımı yanında bazı pratik yaptırımlar da gerekmektedir. Çokeşlilik, kadına yapılan en büyük hakarettir. Yaşamı birlikte paylaştığı eşine, yaşamı zehir edip, kadın iradesini tanımayan, çokeşliliği tasvip eden ve bunu uygulayan kişinin kampımızda yaşam hakkının bulunmadığına dönük kamp kadınının aldığı tavır bu olmuştur".

Demokratik Konfederalizm Önderliği'nin yeni toplumun kurulması konusunda kadına önemli roller atfettiğine dikkat çeken Amed verdiği demeci, "acıyı yaşayan insanların çözümü bulacaklarına inanıyorum" sözleriyle tamamladı.

Kadına dair

Handan
Çağlayan

Şiddete Karşı İnsan Hakları Savunusu

Gündemimiz şiddet ve insan hakları ihlalleri. Şiddetin olduğu yerde insan hakları ihlalleri kaçınılmaz hale geliyor. Bu nedenle şiddet konusu ile insan hakları ihlalleri iç içe geçmektedir.

Geçtiğimiz Kasım Ayı'nın son haftasında kadına yönelik şiddet konusu ön plana çıktı. En çok da kadına yönelik şiddetin doğal ve kaçınılmaz olmadığını; bu durumun insan haklarını ihlal eden bir durum olduğunu vurgulama gereği duyduk. Çünkü kadına yönelik şiddeti doğal ya da kaçınılmaz görme yönünde yaygın bir eğilim bulunmaktadır. Kadına yönelik şiddetin kültürden kaynaklandığı ya da erkeğin öfkesini kontrol edememesi ile bağlantılı olduğu düşünülmektedir.

Oysa kadına yönelik şiddet herhangi bir kültüre indirgenemeyecek kadar yaygınlık gösteriyor. Farklı kıtalardan farklı ülkelerdeki kadına yönelik şiddet rakamlarına bakıldığında bunun evrensel bir olgu olduğunu söylemek bile mümkün. Hal böyle iken kadına yönelik şiddet olgusunu kültürle açıklamaya kalkmak, sadece bu şiddeti meşrulaştırma hizmet etmektedir.

Öte yandan bu evrensel olguyu "öfke patlaması" olarak açıklamak da benzer bir meşrulaştırmaya hizmet ediyor. Öfke, insani bir duygudur ama aynı zamanda kontrol edilebilir de. Öfkelerini kontrol etme gereği duymayanlar fiziki, sosyal, ekonomik vb. açılardan güçlü konumda olanlar ve bu güçlü konumlarını korumak isteyenler olmaktadır. Bu da şiddetin psikolojik ya da patolojik bir şey olmanın ötesinde güç ve iktidar ilişkileri ile bağlantılı bir olgu olduğunu göstermektedir. Kadına yönelik şiddetin kadın ve erkek arasındaki güç ve iktidar ilişkilerinin dolaysız bir sonucu olduğu açıktır. Buna karşın bir çok toplumda kadına yönelik şiddeti görünmez kılan, meşrulaştıran ve hatta mağduru suçlu gören yaklaşımlar egemendir. İşte bu nedenden ötürü 25 Kasım kadına yönelik şiddetle ilgili farkındalık yaratma çabası ile geçti.

Aralık Ayı ile birlikte masaya yatırılan şiddetin kapsamı genişliyor ve toplumsal boyutu ile devlet-birey ilişkilerindeki şiddet konuları gündeme geliyor. Bir çok yerde düzenlenecek onlarca etkinlikle insan hakları ihlallerine karşı duyarlılık yaratılmaya, engelleyici mekanizmalar oluşturulmaya çalışılacak.

Kapsamı ve biçimi değişse de aslında şiddetin özü ve ona yol açan etkenler değişmiyor. İster devlet tarafından uygulansın, isterse de birey tarafından uygulansın, şiddetin kaynağında güç ve iktidar ile bu gücü ve iktidarı koruma gayretinden başka bir şey yok aslında. İnsan Hakları Derneği'nin 2006 yılına ilişkin dokuz aylık insan hakları ihlalleri raporu yeni yayınlandı. Bu rapor bize devlet-birey ilişkilerindeki şiddete dair çok şey söylüyor. Örneğin, toplumsal gösterilere müdahale ve aşırı güç kullanımını sonucu 11 kişi yaşamını yitirmiş, 790 kişi de yaralanmış. Bu süre içinde cezaevlerinde yaşamını yitirenlerin sayısı 12; çatışmalarda yaşamını yitirenlerin sayısı ise 299. Göz altında kötü muamele gördüğü iddiasıyla İHD'ye başvuran 147 kişinin yirmisini çocuklar oluşturuyor.

Bu rakamlar kayıtlara geçen insan hakları ihlallerine dair. Bir de İHD'nin kayıtlarına sığmayacak denli geniş insan hakları ihlalleri var. Ülkemizde eğitim hakkının, sağlık hakkının, barınma hakkının, güvenlik hakkının, özel yaşam hakkının, geleceğe umut ve güvenle bakma, barış dolu bir ortamda bulunma hakkının, kısaca insanca yaşamak için gerekli olan temel hakların ihlaline ilişkin listeyi tutabilmek mümkün değildir. En çok barış talebinin yükselmesinin anlamı çok büyüktür. En temel insan hakkı olan yaşama hakkının açıkça ihlal edildiği bir ülkede geri kalan hakların durumunu tahmin etmek güç değildir. Bu nedenle insan hakları haftası boyunca bölge illerinde en çok barış talebinin ön plana çıkması anlaşılır bir şeydir.

Barışı ve insan haklarını savunmak zorundayız. Yalnız bunu yaparken sadece genel ve soyut bir insan hakları vurgusu ile sınırlı kalmamalı, erkeğin kadına, gençlerin yaşlılara, anne-babanın çocuklara uyguladığı şiddet olmak üzere şiddetin her türlüşüne karşı olmalı, şiddeti önce kendi günlük yaşamımızdan çıkarmaya çalışmalıyız. Yeni yılın barış seslerinin karşılık bulacağı bir yıl olması dileği ile.

Kadın Gerillalar Ateşkesi Değerlendiriyor

"Türkiye bir çözüm bulmazsa çok büyük savaş çıkacaktır. Bunun sorumlusu da Türkiye'nin kendisi olur. Fakat biz yine de sonuna kadar "savaşmak istemiyoruz" deyip bu sürecin sorumlulukları ile davranmaya çalışıyoruz."

1 Ekim 2006 tarihinden itibaren Koma Komalen Kürdistan (KKK)'ın yapmış olduğu ateşkes sürecini değerlendiren kadın gerillalar oldukça çarpıcı konuları ele aldılar. Kadınlar olarak, barışa karşı yaşadıkları inanç, istek ve özlemlerini de değerlendiren kadın gerillalar; 'barış ve demokrasinin mimarı olan KKK Önderi Abdullah Öcalan'ın Türk Devleti tarafından muhatap alınmasını, yapılan çağrılar sonucu ateşkes ilanına giderek, pratik yaklaşımın anlamlılığını, halk savaşçısı olmalarına rağmen en büyük barış kendilerinin istediklerini, artık anaların ağlamalarını vicdani olarak kabul etmediklerini' belirttiler. Yöneltiğimiz birçok soruda aklın ve yüreğin bileşimi olarak, toplumsallığı esas alan ve birçok hayallerini toplumun ihtiyaçlarına denk dilendiren gerillalar, oldukça yaşamsal konulardan ele alıp değerlendirdiler.

Ateşkes, Kürt Ve Türk Halkının Demokratik Özgürlüğü Demektir!

KKK'nin ilan ettiği beş ateşkesi bir kadın gerilla olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?

Viyan Zilan:

KKK'nin ilan ettiği ateşkesi hem gerilla, hem Türk Devleti, hem de halkların kardeşliği açısından önemli buluyorum. Ateşkes sürecine olumlu cevap verildiği takdirde çok önemli sonuçlara vesile olacağını düşünüyorum. Anaların her gün feryatlarını duyduğumuzda içimizden bir parça kopuyor. Neden demokratik çözüm yolları varken kardeş kanı, dökülsün? Neden barışlı anlar, güzel günler bizi beklerken kan isteniyor?

Bizler de gerillalar olarak barışa hasret insanlarız. "Terörist" diyorlar bize! Ama bakın, benim de çok doğal insani duygularım var. Bizler terörist değiliz; doğadaki bir karıncayı dahi incitmeyiz. Fakat kendi meşru savunma hakkımızdan da vazgeçmeyiz.

Bizler artık savaşı da kabul etmiyoruz. Kadın olarak vicdanlarımız bunlara elvermiyor. Ben bir savaşçı da olabilirim ama bir kadın olarak bu savaşın çözümsüzlüğe sürülmesini kabul etmiyorum. Bu denli aktıtılan "kana" bir son verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bizler kendi üzerimize düşeni yaptık ve yaptıklarımıza karşılık verilmelidir. Türk Devleti bu uza-

tılan eli havada bırakmamalıdır. Bin yıllardır birlikte yaşayan halkları neden birbirlerine düşman kılmaya çalışıyorlar? Türk Devleti bu savaşın ne gibi sonuçlara yol açtığını iyi biliyor! Bunu bildiği halde neden kendi dediğinde ısrar ediyor? Neden kendi halkını ve halkların çıkarını düşünmüyor? İnsan düşünmeden edemiyor; 'bu devlet Kürt sorununu çözemeyecek kadar güçsüz mü? Tarihte de çokça rastladığımız bir gerçek vardır: "Halklardan korkan bir devletin ömrü uzun değildir" İşte bu realiteyi Türk Devleti'nin çözümsüzlükteki ısrarında da çok somut görüyoruz. Bu ateşkes sürecinin olumlu bir evreye girmesi demek, Türkiye Devletinin ve tüm Ortadoğu halklarının demokratikleşmesi demektir.

Demokrasi, Barış Ve Kardeşlik İçin Tarih Tekerrür Etmeli!

Ateşkes ilanından bu güne kadar gelişen süreçte neler söyleyebilirsiniz?

Peyman Karker:

Türkiye Devleti artık kendi içindeki rantçı ve ilkel milliyetçi kesimlerden kurtulmalıdır. Bu kesimler Türkiye halklarına bir şey kazandırmaz. Bu kesimlerin yaptığı tek şey, kendi çıkar ve menfaatlerini korumaktır. Siyaset onların bildiği gibi kolay bir şey değildir. Çünkü, siyaset halkların bilinçlenmesi, aydınlanması ve toplumsal çıkarlarını gözetmek demektir. Önderliğimizin yapmak istediği, aslında Türk ve Kürt halklarının ortak çıkarını korumaktır. Türkiye Devleti kendi çıkarını düşünüyorsa ateşkes ve Önderliğe cevap vermemelidir.

Barışın ve demokrasinin muhatabı Önderliğimizdir. Rant ve halkların çıkarlarını yadsayan kesimlerin yaklaşımlarına göre bu ateşkes hiç ilan edilmemiş sayılıyor. Kürt halkı olarak da rantçı kesimlerin ekmeğine yağ süremeyiz. Var olan kompoları boşa çıkartıp devlet ve halk ile bir diyalog temelinde bu ateşkes sürecini ilerletebiliriz. Yoksa savaş kolaydır. Ama kan dökmek çözüm değildir. Devletin kendisi de bunun farkındadır. İşte tüm bu çirkinlikleri görerek taraflar olarak bir çok adımı hep birlikte atabiliriz. Birlikten enerji, güç doğar. Paylaşım, sadakat, sevgi doğar.

Olumlu bazı gelişmeler de söz konusudur. Bunları inkar etmiyoruz, lakin çok yetersiz kalıyor. Bir an önce kardeşliğin, barışın, demokrasinin insanlarını yaratıp geliştirerek, halkların yarattığı emeklere sahip çıkmamız gerektiğini düşünüyorum.

Halklarımızın Kültürlerini Birleştirip Dünyanın En Demokrat Vatani Olalım!

Sayın Öcalan 'bu ateşkesin son şans olduğunu, Mayıs ayına kadar bir çözüm yaklaşımının gelişmesi gerektiği' değerlendirilmesini siz nasıl yorumluyorsunuz?

Necbir Afrin: Önderliğimiz tehlikenin boyutunu gördüğü için böyle bir süreci belirledi. Kürt halkının artık tahammülünün kalmadığı ortada. Bize yaşam şansı bırakılmıyor. Buna karşı da meşru savunmamızı yapmak zorundayız. Bir barış olmazsa artık hiç kimse Kürtleri durduramaz. Bazıları 'gelin teslim olun' diyor. Suç işleyenlere denir böyle bir şey. Oysa suç işleyecek bir şey yapmadığımızı herkes de çok iyi biliyor. Ne yapmışsak eşitlik, demokrasi ve doğru bir hukukun oluşması için yaptık. Biz bir devlet için mücadele vermedik, halkların eşitliği için mücadele verdik.

Türkiye bir çözüm bulmazsa çok büyük savaş çıkacaktır. Kimsede gerillayı durduramaz. Bunun sorumlusu da Türkiye'nin kendisi olur. Fakat biz yine de sonuna kadar "savaşmak istemiyoruz" deyip bu sürecin sorumlulukları ile davranmaya çalışıyoruz. Ama bu ateşkes de cevap verilmez ve tüm çabalar suistimal edilip tekrardan üzerimize gelinirse, halkımızı ve kendimizi savunuruz elbette. Bu da Türkiye için büyük tahribatlara yol açar. Türkiye devleti ve halkıda kaybedecek, aynı zamanda Avrupa Birliği'ne girme konusunda şansını kaybedecektir; ekonomik kriz oluşacaktır. Türkiye halkı da savaşı istememektedir.

Halkların barışı, demokrasisi ve özgürlüğü için savaşıyoruz. Rantçı kesimlerin siyasal rant elde etme arayışları devam ederse onlara karşı da olağanüstü mücadelemizi sürdürürüz. Bu nedenle diyoruz ki, gelin hep birlikte halklarımızın kültürlerini birleştirip, topraklarımızın güzelliklerini ortaklaştırıp dünyanın yenilikçi, özgürlükçü ve demokrat vatani olalım!

Pir: 'Kampanyamız Amacına Ulaşmıştır'

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar arası Mücadele ve Dayanışma Günü dolayısıyla Avrupa YJA'nın geliştirdiği eylem kampanyası tamamlandı. Kampanya kapsamında Avrupanın çeşitli ülkelerinde Fransa, İngiltere, İsviçre Hollanda, Belçika ve Almanya'da yoğun katılımlı, renkli geçen etkinlikler yapıldı.

Kürdistan ve Türkiyeli kadınlar, kadına yönelik şiddeti törenamus cinayetlerini ve zorla evlilikleri protesto etmek için Frankfurt, Duisburg, Zürih, Arheim'de buluştu. Kadınlar "Töreci Adalete Son!" mesajı vererek dünya kadınlarını hakları için örgütlenmeye çağırdı. Frankfurt, Darmstadt, Saarbrücken ve çevre illerden yaklaşık 200 kadının katıldığı eylemde 'namus' adına katledilen kadınlar hakkında bilgilerin yer aldığı dövizler taşındı. Kadınların sembolik olarak kefen giyip kendilerini çarpmışa germeleleri dikkat çekti. Küçük bir kız çocuğu, "Ben 12 yaşında evlenmek değil, okumak istiyorum" yazılı bir döviz taşıyarak, çocuk yaşta yapılan zorla evliliklerin son bulmasını istedi. Yine Almanya'nın Köln, Dortmund, Essen, Düsseldorf'tan kadınların katıldığı, Duisburg'da gerçekleştirilen aynı içerikteki eyleme katılım da oldukça renkliydi. "Töreci Adalete Son", "Kürdistan'da Kadın Katliamlarına Son", "Zorunlu Evlilikler Ömür Boyu Tecavüzdür", "Biz Sizin Kızlarınızı, Namusunuz Değil", "Kimliğimize, Emeğimize, Hayatımıza Sahip Çıkalım" dövizleri taşındı. Aynı zamanda bu bölgelerde yapılan toplantı, seminer etkinlikleri de oldukça çarpıcı tartışmalarla tamamlandı.

Almanya'nın Bremen kentindeki Birati Derneği'nde ise toplantı yapıldı. Toplantıda yapılan konuşmada, "Mevcut şiddete karşı kadın cephesinin geliştireceği toplumsal barış, kadının örgütlülüğünden geçmektedir" denildi.

Britanya Roj Kadın Meclisi Barış Anaları Komitesi ise 25 Kasım'a ilişkin Haringey Kürt Top-

lum Merkezi'nde bir basın açıklaması yaptı. Dünyanın dört bir tarafında kadına yönelik şiddetin devam ettiğine dikkat çekilen açıklamada, özellikle çatışmalı bölgelerde kadınların mağduriyetlerinin daha fazla olduğu kaydedildi.

Fransa'nın başkenti Paris'te Kürdistan İnfomasyon Merkezi ve Ahmet Kaya Kürt Kültür (AKKKM) tarafından kadına yönelik şiddet konulu toplantı düzenlendi. Toplantıya kadın hakları savunucusu dernek Femmes Solidaires Ulusal Başkanı Sabine Salmon, Uluslararası Özgür Kadınlar Vakfı'ndan Nursel Kılıç katıldı.

25 Ekim-25 Kasım tarihleri arasında yürütülen kampanyayı gazetemize değerlendiren YJA Avrupa Örgütünden Diren Pir; "dünyada yaşanan savaş, şiddet; kadının yaşadığı sosyal, siyasal, ekonomik sorunların her geçen gün artmasına sebep olmaktadır. Artan sorunlar karşısında Avrupa'da yaşayan başta Kürt kadınları olmak üzere tüm kadınların bundan duydukları rahatsızlık ve harekete geçme talebi her geçen gün artmaktadır" dedi. Tüm ülke ve bölgelerde planladıkları etkinliklere önemli oranda kadın katılımının gerçekleştiğine dikkat çekerek Pir; "Bu, kadının aslında geri geleneksel toplumsal yapının ağır etkisinden duyduğu rahatsızlığın ve çözüm arayışlarının ne kadar güçlü olduğunu bize bir kez daha gösterdi. Hem Ortadoğu'da hem de Avrupa'da yaşanan kadın katliamlarına başta Kürt kadınının tepki göstermesi, kendisine ve yaşama karşı duyduğu sorumluluğun bir ifadesidir" dedi.

Yapılan etkinliklerde katılımcıların özellikle örgütlenme konusunda çok çarpıcı değerlendirmelerde bulduklarını ifade eden YJA Sözcüsü Diren Pir, örgüt olarak yaşanan sorunlara kurumlaşma temelinde cevap olma ve güçlü bir örgütlenme yaratma konusunda kendilerine yöneltile eleştirilere şöyle karşılık verdi: "Bundan sonraki süreçte özellikle bölgelerde daha çok örgütlenerek, bölge kadın meclisleri

'Bundan sonraki süreçte özellikle bölgelerde daha çok örgütlenerek bölge kadın meclisleri oluşturmak istiyoruz. Bu örgütlülükle kurumlaşma temelindeki çabalarımızı daha da geliştireceğiz'

oluşturmak istiyoruz ve bu örgütlülük içinde kurumlaşma temelindeki çabalarımızı daha da geliştireceğiz".

Özellikle bilinç kazandırma ve kendi sorununu tartışma kapsamında yapılan toplantılarda şiddetin evrensel bir sorun olduğunu, zorla evliliklerin, özellikle küçük yaşta evliliklerin başlık, berdel gibi geri toplumdan kaynaklı alan ve bu temel üzerinden ailenin şekillendiğini belirten Diren Pir, özellikle töre cinayetleriyle gündeme gelen kadın katliamlarına karşı daha güçlü bir kadın duruşunun olması gerektiğini belirtti. Başlattıkları bir aylık eylemsellik kampanyasında amaçlarının, kadına karşı gelişen tüm adaletsizlikleri bir kez daha gündemleştirmek, bu amaçla kadın kitlesiyle güçlü bir buluşmayı sağlamak ve önümüzdeki süreçte daha güçlü bir kadın örgütlülüğü yaratmak olduğunu kaydeden Pir, konuşmasına devamla "tüm ülkelerde yapılan eylemselliklerde kadın katılımı ve etkinliklerin niteliği bir kez daha şunu gösterdi ki, kendi sorunlarımızın çözümünde bir araya gelebilecek, örgütlenebilecek ciddi bir potansiyele sahibiz. Bu potansiyelle bizler çok şeyi gerçekleştirebilir, bu güç ve iradeyi sorunların çözümüne kanalize edebiliriz. Kadına olan güvenimiz bir kez daha arttı. Örgüt olarak gündemimize aralık geliştirdiğimiz kampanya amacına ulaşmıştır" dedi ve bundan sonra da amaçlarına ulaşabilmek için dönem dönem bu biçimdeki kampanyalara başvuracaklarını belirtti.

Haber Merkezi

Kadına dair

Vildan Dirik

Ya Sabır!..

Bir arkadaş yeni doğan bebeğinin adını 'Sewra' koyduğunu söylediğinde alışkın olduğum üzere hemen ne anlama geldiğini sordum. Arkadaşım gülümseyerek; 'Sewra' Kürtçe'dir; Türkçe karşılığı sabır, Arapça karşılığı ise devrimmiş. Bilmeden de olsa güzel bir raslantı oldu, diye yanıtladı. Bir an ben de gülümsedim. Gerçekten de hoş bir raslantı diye düşünenecekken bunun raslantıdan da mükemmel bir uyum olduğunu farkettilim.

Sabır ve devrim. Devrimler sabır ister, uzun soluklar, ince dokunuşlar, dayanabilen yürekler ister. Sabırla örülür devrimin duvarları. Sabır; bazen bir kaya dibinde saatlerce beklemesi gereken bir devrimcinin tetikteki parmağı, bazen de onu bekleyen ananın ağaran saçıdır iki yana örülü. Sabır; bir çiğçinin hasadı bekleyen nasırlı elleri veya bebesini aylarca karnında taşıyan anenin sınımsız, kıpır kıpır olan yüreğidir. Hücrede duvara atılan her centik, gurbette söylenen her yanık türküdür sabır. Kendi başına bir devrimdir sabırlı olmak. "Yemeğini yersen çikolata var" sözünü dinleyen çocuğun sabrı gözle görülmez bir devrim, otuz yıldır yılmadan, yorulmadan yürüyen bir halkın da sabrı görülmez istenmeyen bir devrimdir. Ama günlük yaşantımızda devrim sözcüğünden daha fazla sabır sözünü kullanırız; mesela, bazen "ya sabır" deriz dayanılmaz tartışmalar karşısında. "Sabırın sonu selamettir" diye tabelalar asarız kamyonların arkasına önüne. Selamet ödülüdür sabrımızın, hedefe ulaşan çabaların doruk noktasıdır. Sabırla kazanılır bir çok şey. Sabırsızlık ise kaybettirir çoğu zaman. Ya siz? Sizler sabırlı mısınız ya da ne kadar sabırlı mısınız? Yoksa sabırsız mısınız? Sabrınızla kazandıklarınızı sabırsızlıkla kaybettiklerinizi hesapladınız mı hiç?

Gelgelelim kadının sabırına, işte burada durmak lazım. Buna kimse birşey diyemez. En sabırsız kadının bile sabır taşıyıp çatlatarak güçte müthiş bir sabrı vardır, dayandıklarına dayanmak, yaşadıklarına katlanmak dünyada hiçbir canlı cinsine nasip olmamıştır. Çünkü o sabretlele büyümüş, sabretlele yaşamış ve başkalarının onun hakkında aldığı ölüm kararını bile sabırla bekleyip sabırlıca ölmeyi becerebilmiştir! Sabır güzeldir. Evet, "sabreden muradına erer" derler. Buna da doğru diyelim ama neye, ne kadar sabır göstereceğimizi hiç unutmamalıyız. En önemlisi de hiç sabır göstermek zorunda olmadığımız şeylere asla sabır göstermeyelim. Dayanılmaz sabır olmaz. Küfre sabır olmamalı. Cinsel istismara (eşiniz dahil), töre kararlarına, işkenceye her türlü saldırıya nerden gelirse gelsin sabır olmaz, olmamalı. Kesinlikle sabırsız olun! Tüm bu sayılanlar sabırla dönüştürülecek şeyler değil, en fazla bir kez yaşanıldığında bile rededilmesi gereken gayri insani tutumlardır.

Kadının müthiş sabrı, burada müthiş kararlılığa dönüşüp biran önce tavır alınmalı diye düşünüyorum. Çünkü biliyorum ki hiçbir sonuç, sabretmekten daha kötü olmayacaktır. Sabırın getireceği hiçbir kazanç yoktur. Sabır daha çok aşağılanmayı, sabır daha çok hiçliği, daha çok acıyı ve daha çok ölümü getirecektir. Ne kendimiz için ne de tüm bunları yaşayan hemcinslerimiz için sabır göstermemek yaşam sloganımız olmamalı.

Acısına katlandıklarınızın sabrınıza değmesi dileğiyle...

İnsan Hakları Günü ve Kadın Hakları

Çatışmalı ülkelerde kadınların fiziksel güvenliğinin garanti altına alınması için harekete geçmek şarttır. Bu ülkelerdeki kadınların işe girişinin sağlanması, onlara adalet garantisinin verilmesi ve özellikle tecavüz zararlarının giderilmesi gerekmektedir.

10 Aralık İnsan Hakları günü ile başlayan hafta tüm Birleşmiş Milletlere bağlı üye ülkelerde, İnsan Hakları Haftası olarak kutlanır. II. Dünya Savaşı'nın büyük acılarını yaşayan toplumlar ve devletler bu günü İnsan Hakları Günü olarak kabul etmişlerdir. İnsan Hakları Bildirgesiyle insan olarak sahip olabileceğimiz özgürlükler, 30 madde halinde yasalaştırılarak önemi korunmuştur. Günümüze kadar kendisini getirmiş olan erkek egemenlikli sistemlerin insan haklarını yasalaştırmaları ve bu hakları koruma altına almaları söz konusu olmuştur.

İnsan Haklarının oluşmasında uzun bir tarihi geçmişe dayanan toplumların geliştirdiği insanlık mücadelesinin rolü belirleyicidir. Ne var ki bugün dünya toplumlarında yaşanan suç durumları ve hak ihlallerine baktığımızda aslında toplumsal sorunların çözümünde İnsan Haklarının ve bunların çeşitli araçlarla korunma altına alınmalarının yeterli olmadığını görebilmekteyiz. İnsan Hakları denince ilk akla gelen tüm insanların kadın-erkek aynı haklara sahip oldukları ve özgünlüklerini de koruyarak, yaşam haklarını ellerinde tutarak yaşayabilmeleri, verilen tüm haklardan yararlanabilmeleridir. İnsan Hakları Bildirgesinin 11. maddesi:

"Herkes; ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka bir görüş, ulusal ve toplumsal köken, doğuş ya da benzeri başka bir statü gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin, bu bildirmede ileri sürülen tüm hak ve özgürlüklere sahiptir" diye belirtir. Otuz maddeden oluşan İnsan Hakları Bildirgesi; insanların sahip olduğu dil, din, kültür, hak, adalet, düşünce, yaşam hakkı, çalışma hakkı, aile kurumunun korunması gibi haklarını sıralayarak devam etmektedir. İnsan Hakları Bildirgesinde yer alan sahip olmamız gereken özgürlükler ve bunların güvence altına alınmasının bilinci kadar, günümüzde tüm bu yasalara rağmen toplumlarda gelişen suç durumları, aynı zamanda eşitsizlikler ve tüm bu sorunlara güç getiremeyen sistemler gerçekliğini irdelemek de önemlidir. Bu, günümüzde yaşanan en belirgin çelişki durumundadır. Özellikle de insan haklarında önemli bir yer tutan kadın hakları konusunda bu böyledir.

Yaşarken sahip olduğumuz en önemli hakkımız yaşam hakkıdır. Bugün savaşların yaşandığı coğrafyalarda her gün ölen insanların sayısı bile tam tespit edilememektedir. Her savaşta olduğu gibi günümüz savaşlarından en çok etkilenen kesim olan kadın ve çocukların durumu her geçen gün daha da kötüye gitmektedir. Savaşa değil, barışa her zaman daha yakın olan ve yaşamı korumaya çalışan kadınların acısını da bilerek, öncelikle

savaşlara karşı olmak, en temel insanlık hakkımızdır. Bu hakkımızı korumak için sesimizi yükseltmek de görevimizdir.

İnsan haklarını koruyan devletler, kendi ekonomik çıkarları uğruna en büyük yaşam hakkını ihlal eden güçler olmaktadır. Yani bugün devletlerin, sermaye çevrelerinin hakları insan haklarından, kadın haklarından önce gelmektedir. Hal böyle olunca kadının yaşam hakkı söz konusu olmadığı gibi, çatışma ortamından kaynağını alan pek çok toplumsal sorunun acısını da en çok kadınlar yaşamak durumunda bırakılmaktadır. Özellikle savaş yıllarında kadınların maruz kaldıkları şiddet, tecavüz olayları bunun en belirgin örnekleridir. Bu ko-

surunlara çözüm gücü olmayan sistemlerde de bu durumu her gün görebilmek mümkün. Özellikle göç etmek zorunda kalan ve Avrupa ülkelerinde mülteci olarak yaşayan, şiddet gören önemli sayıda kadın vardır. Değişmeyen geleneksel toplum gerçekliğinin kendisini Avrupa'da nasıl yaşattığını, özellikle kadına karşı uygulanan şiddet düzeyinde görebiliriz. Özellikle en demokratik sistem olarak görülen İsviçre ve İsveç buna örnektir. İsveç'te kamuoyuna açıklanan resmi raporlara göre, ülkede 15-50 yaşlar arası kadınlara yönelik şiddetin yüzde 20 oranında artış gösterdiği belirtiliyor. Yine rapora göre, 2006 yılının ilk 4 ayında çoğu

Kürt kadınlarının yaşadıkları çok daha çarpıcıdır. Diyarbakır Barosu'nun son altı yılda işlenen 'töre cinayetleri'yle ilgili yaptığı araştırmada 50 kişinin namus adına işlenen cinayetlere kurban gittiği belirlendi. Yine Doğu Kürdistan'da günde ortalama üç kadın kendini yakarak hayatına son veriyor. VAKAD Kadın İntiharlarını İzleme Birimi, Van'da yaptığı incelemelerde, son bir yıl içinde 52 kadının intihar ettiği veya öldürüldüğünü açıklıyor. Özellikle intihara sürüklenen kadınların durumuna ilişkin yapılan araştırmalarda kullanılan şu ifade pek çok şeyi açıklamaktadır. 'Namus' ile ilgili bir durum söz konusu olduğunda kadın boş bir odaya kapatılarak yemek verilmiyor; "sen ailemizin başını yere eğdirdin. Öl de ailemizin adını kurtar" gibi sözlerle, kadının intihara nasıl zorlandığı ifade ediliyor.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından açıklanan, 59 ülkeyi kapsayan ve cinsel, sağlık ve üreme sağlığı alanında dünya çapında en büyük çalışmalardan biri olarak görülen raporda; cinsel sağlık ve üreme hakkının ihmal edilmesi nedeniyle dünyada her yıl yarım milyondan fazla kadının gebelik veya doğum sırasında öldüğünü açıklıyor. Gebelik ve gebelik sorunları sadece annenin yaşamını tehdit etmiyor, yanı sıra dünyaya gelen çocuğun da hayatta kalıp kalamama riskini beraberinde getiriyor. Küresel alanda çocuk sağlığı konusunda çalışmalar yürüten "Save the Children (Çocukları Koruyalım)" adlı sivil toplum kuruluşu, dünyada 2 milyondan fazla bebeğin, dünyaya geldikleri saatte yaşama gözlerini yumduğunu belirtiyor. Kuruluş, Türkiye ve Kürdistan'daki annelerin ve bebeklerin de risk altında bulunduğunu belirtiyor.

Yine yapılan diğer bir araştırmaya göre, her yıl 80 milyon kadın istenmeyen gebelik yaşıyor. Bunların 45 milyonu kürtajla sonuçlanıyor. Bu nedenle 68 bin kadın ölüyor, milyonlarca kalıcı sakatlıkla veya yaralanmalarla sonuçlanıyor.

Günümüzde en çok haber konusu olan olaylardan birisi de insan ticaretidir. İnsan ticaretinde kullanılan kadınların sayısı oldukça kabarıktır. Özellikle kadın ticareti konusunda devletlerin de çok ciddi tedbirler almaması ve önleyememesi, bu işi yapan kesimlerin aslında devletler tarafından korunmasında kaynaklanmaktadır. Bu konuda en çarpıcı örnek, sürekli gündeme gelen Rusya olmaktadır. Rusya'da her yıl sayıları 60 bini bulan kadın, fuhuş yapmak üzere ülkeden uzaklaştırılıyor ya da uzaklaştırılıyor.

Evet, bir İnsan Hakları Günü ve Haftasına işte böyle bir durumda giriyoruz. Yaşam gerçekliğinin en acı olan yanı, -ki bu katlanabilir, idare edilebilir bir acı değil- tüm insanlığın acısı ve ayıbı olmasıdır. İstiyoruz ki dünyada hiçbir kadın, hiç bir çocuk ölmesin ve sahip olduğu haklarıyla yaşayabilsin. Çünkü onlar geleceğimiz, her şeyimizdir.

nuda geçtiğimiz günlerde Güvenlik Konseyi'nde, Birleşmiş Milletler'in kadınlara yönelik Kalkınma Fonu Müdiresi Noeleen Heyzer'in, dünyada barış için kadınların rolüne ilişkin yaptığı konuşmada, çatışmalı ülkelerde kadınların fiziksel güvenliğinin garanti altına alınması için harekete geçmesini istedi. Şiddet olaylarının yaşandığı çok sayıda ülkede kadınların hedef olduğunu belirterek, bu ülkelerdeki kadınların işe girişinin sağlanması, onlara adalet garantisinin verilmesi ve özellikle tecavüz zararlarının giderilmesini gündeme getirmişti.

Birleşmiş Milletlerin verilerine göre kadınlar için en tehlikeli kıta olan Latin Amerika, dünyada en çok tecavüz ve cinsel taciz olayının gerçekleştiği bölgedir. Latin Amerika içinde ise kadınların en çok baskı altında buldukları ülke Peru. 15 yaş üzerinde her iki kadından birinin cinsel şiddet ve tacize uğradığı ülkede, Uluslararası Af Örgütü'nün yaptığı bir araştırmaya göre 2003'ten bu yana 300'den fazla kadın tecavüz edilerek öldürüldü. Bugün dünyada sadece savaş koşullarına sahip olan ülkelerde kadınlar şiddete maruz kalmıyor tabii. Değişmeyen toplumsal yapılanmalar ve

göçmen kökenli 16 kadın 'ahlaki nedenlerle' eşleri, sevgilileri, birlikte yaşadıkları kişiler veya akrabaları tarafından öldürüldü. Geçen yılın ilk altı ayında kadına yönelik şiddette yüzde 23 artış görüldü.

İsviçre Devlet İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, her yıl yaklaşık 100 kişi aile içi şiddet dolayısıyla hayatını kaybediyor. Ortalama 213 cinayet girişiminin yaşandığı ülkede, işlenen cinayetlerin yüzde 57'si polis tarafından takip edilen aile içi şiddet dosyalarından oluşuyor.

Bugün dünyada savaşların dışında pek çok sorundan kaynaklı olarak her gün yaşamından olan kadın sayısı az değildir. Bu da dünya nüfusunun önemli bir oranını temsil eden kadınların, gerek sistemlerin yetmeyen çözümleri, gerekse de devam eden toplumsal geriliklerden kaynağını almaktadır. Bu konuda toplumsal cinsiyetçiliğin oynadığı role önem vurgu yapmak gerekmektedir.

Gerek sistemin mevcut geri toplumsal yapı ile uzlaşarak ortaya çıkan şiddet ve katliam durumları, gerekse de savaşların her türlü sonuçlarına çok daha fazla katlanmak zorunda kalan Ortadoğu ve

Ateşkes Sürecinde Gençlik

'Kürt gençliği, başlatılan ateşkes sürecinde bir dakikasını bile boşa harcamamalıdır. Unutmayalım ki her geçen dakika daha fazla kayıp ve ölüm demektir.'

Özgürlük mücadelemiz KKK Önderliğine karşı gerçekleştirilen uluslar arası komplo ile stratejik bir değişim sürecine girmiştir. Sayın Öcalan, komployu boşa çıkarma ve gerilla gücünü netleştirip barış sürecine hazırlamak için gerillayı sınırların dışına çekmiş, tek taraflı olarak ateşkes ilanına gitmiştir. Bu tek taraflı ateşkes Haziran 2004 sürecine kadar devam etmiştir. Sorunun demokratik bir yolla çözümü ve Kürt halkının barıştaki samimiyetini beyan etmek amacıyla dağdan ve Avrupa'dan iki barış grubu gönderilmiştir. Geçen yıllar içerisinde Kürtler barıştan, kardeşlikten ve sorunun kansız ve demokratik bir yolla çözümünden yana olduklarını her fırsatta dile getirmiş, söylemlerine uygun pratikler sergilemişlerdir. Ne yazık ki Türkiye Cumhuriyeti bu gerçekliği görmeyerek eskide ısrar etmiş ve tek dil, tek bayrak, tek vatan siyaseti ile sorunu kendi tarafınca görmezlikten gelmiştir.

Geçen süreci kısa bir film şeridi gibi göz önüne alırsak, gelinen aşamada sorun inkar edilemez ve ciddi bir yaklaşımı gerektirmektedir. Tek çözüm yöntemi tarafların bir araya gelip sorunu demokratik bir yolla çözmesidir. Bunun yerine sorunu 'terör sorunudur' diye adlandırmak ve Türkleştirmeyi dayatmak, sorunu daha da kangrenleştirmekten öte bir yere götürmez.

Yapılması gereken, bir araya gelip savaşta ısrar eden kesimlere karşı mücadele etmektir. Aksi taktirde yarın savaşın tekrardan başlamasıyla daha büyük felaketlerin bizi beklediğini görmek gerekiyor. Maalesef

Filistin-İsrail'deki gerçekliği bile geçebilecek bir potansiyeli taşıyor Türk-Kürt karşıtlığı. Bu halkın en doğal hakkı olan anadilini yasaklasan, çocuklarının, şehirlerinin isimlerini değiştirirsen, bu halkı başkalaştırıp onursuzlaştırmak istersen, işte bu noktada "dur" der bu halkın gençliği...

Bu mücadele ile kendi farkına varan, kendi hakkı için mücadele eden bir gençlik kesimi var şimdi. Barış sürecinin gelişimi için bütün dinamizmi ile seferber olan ama inkar-imha yönelimleri karşısında da Türkiye için tehlikeli olabilecek bir gençlik potansiyeli ile karşı karşıyayız!

Tekrar belirtmek gerekiyor ki, sorunun çözümü her şeyden önce bu halkın dilinin, kültürünün, kimliğinin tanınmasından, kabul görmesinden ve anayasal güvenceye kavuşturulmasından geçiyor. Tek vatan, tek dil, tek ırk, tek bayrak demogojisi geçerliliğini yitirmiştir. Bu sorun mevcut durumda çözüm aşamasına gelmiştir.

Kürt gençliği olarak bedeli ağır olan bu kanlı savaşın sona ermesi için KKK Önderliğinin yaptığı çağrılara koşulsuz uyuyor ve pratikçisi olmaya çalışıyoruz. Kim ki bu süreç-

le oynamaya kalkışır, provoke etmeye çalışırsa ve uğruna ölümleri göze aldığımız değerlerimize en küçük zararı vermeye kalkışır, karşısında yüreği barış için çarpan, ama öfkesi gün be gün artan Kürt gençliğini bulacağı şüphesizdir.

Bir halkın üzerine imha amaçlı yönelinirse, doğal olarak o halkın meşru savunma hakkı doğar. Bunun öncü güçleri de o halkın gençliğidir. Gerektiğinde en amansız direnişi gösterebilir, en amansız mücadeleyi vermesini de bilir. Kürdistan şehitlerinin başta olmak üzere halkın mücadeleyle inşaa ettiği onurlu yaşamdan Kürt gençliğinin taviz vereceğini beklemek mümkün değildir.

Bütün bir mücadele süreci boyunca iradi bir duruşu sergileyen Kürt gençliği, başlatılan ateşkes sürecinde de rolünü oynamalı, bir dakikasını bile boşa harcamamalıdır. Unutmayalım ki, her geçen dakika daha fazla kaybı ve ölümü beraberinde getirecektir. Nasıl ki bu mücadeleyi gençlik başlattıysa, çözümü sağlayacak olan da gençlik olacaktır.

Cigerxwin Çewlik

Şahadet Yıldönümünde Bir Kez Daha Anıldı

Göteborg kentinde bedenini ateşe veren Fatoş Sağlamgöz, şahadet yıldönümünde İsveç'te bir kez daha anıldı. Bıraktığı mektuplarında gerçekleştirdiği eylemin amacını, "ben kendime halklar arası barış meşalesi olma görevi biçiyorum. Közleşmiş bir kaç kalp varsa, onlara bir ışıltı ruhsuzlaşmış birkaç be-

den varsa, onlara bir canlılık kata bilirim, amacıma ulaşmış olurum" diye belirten Sağlamgöz'ün Baueringsgatan Mezarlığı'nda bulunan kabri başında başlayan anma töreninde çocuklar onun mezarına çiçek bıraktı. Daha sonra bedenini ateşe verdiği Gustav Adolfstorğ'da bulunan anıtın önünde bir tören düzenlendi. Sağlamgöz'ün bedenini ateşe verdiği yere çelenk bırakılarak mumlar yakıldı.

Gündüz gerçekleştirilen anma töreninin ardından Asuri Kültür Derneği'nde de anısına bir gece düzenlendi. Bu etkinlik aynı zamanda İsveç Kürt Kadın Festivali amacı taşıyor.

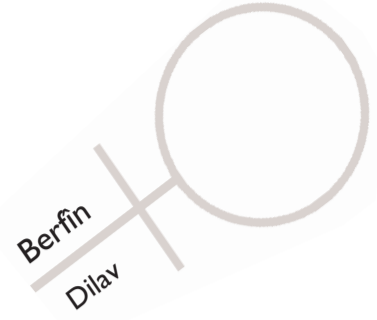
Fatoş Sağlamgöz, İsveç dışında

Hollanda'nın Arnheim şehrinde de anıldı. Çoğunluğu Fatoş Sağlamgöz'ü tanıyanlardan oluşan katılımcılar bir yıldönümünde daha onu anmak için bir araya geldiler.

Haber Merkezi

Gençlere dair

Perdeler Açılınca

'Gözlerinin önündeki perdeleri çek' der hep büyüklerimiz. Peki 'bu perdeleri kim dikti ve yerleştirdi' sorusunun cevapları var mıdır acaba?

Perde dediğimiz olayı, özünde bireyin kendi iradesi önüne serilen verili bir bakış açısı olarak değerlendirebiliriz. 'Bu bakış açısının nüveleri nerele dayanıyor' sorusunu cevaplandırmaya çalıştığımızda bin yıllardır dünyamızda hüküm süren, erkek egemenlikli düzen olarak tanımlanan bir realiteden geldiğini göreceğiz. En temel dayanakları ve kurumsallaştığı anlayış ve davranış biçimleri olarak iktidar, baskı, şiddet, iradesizleştirme ve bağımlılaştırma olarak ifade edebiliriz.

Sistemin en fazla etkilediği veya hedeflediği kesim kadın ve gençliktir. Sistem, insanın özdeğerleri olan özgürlük ve haklarını tahrip ederek kendi çıkarları doğrultusunda insanlığın üzerinde sürüleştiren politikası yürütmektedir. Böylece kurumsallaştığımız anlayış ve davranış biçimleri, adeta bir kültür ve gelenek olarak aile kurumundan tutalım, devlet, okul vb. alanlarda yaşamaya devam etmektedir.

Perdeler, aile içinde ana babadan, kıza ve oğula devredilmektedir. Nesilden nesile bu perdeler kalınlaştırılmaktadır. Perde, egemenlikli yaklaşımlar karşısında bireyin algılayışında neredeyse hoş gören ve doğallaştıran bir etki yaratmaktadır. Örneğin; babanın kararlarına sorgulamadan tabi olmak veya çocuğa sorulmadan onun geleceğini belirlemek, karşı çıktığında kendince cezalara maruz bırakmak. Ve tüm bunların olması gerektiğine onu inandırmak...

Bizim ait olduğumuz toplum gerçekliğinde bu tür yaklaşımlar çokça yaşanmaktadır. Şiddetin hem fiziksel, hem sözsözsel ve aynı zamanda medyasal boyutu vardır. Ülkemizde ve yaşadığımız Avrupa topraklarında özellikle genç kızlar, bu anlayışların birincil hedefi olmaktadır. Mesela; zorla evlendirme, yaşamda seçim hakkı tanımama, yok sayma, bunların hepsi birer şiddet biçimidir. Buna tabii olmak istemeyenler ise Batman, Van ve bir çok ilde görüldüğü gibi intihara sürüklenmiştir. Tespit edilemeyen bir çok kadının ölümüne de intihar süsü verilerek örtpas edilmiştir. Bu tür olaylar Avrupa'da da yaygınlaşmaktadır. Geçenlerde Paris'te zorla evlendirildiği kişiyle yaşamak istemeyen Sezen Yüksel, eşi tarafından boğularak öldürülmüştü. Bilemediğimiz sayısızca genç kız aynı şekilde tehdit edilmektedir. Kadriyeleri, Şemseleri, Güldünyaları, Haticeleri ve ismini sayamayacağımız sayısızca genç kadının ölümü önünde, gözlerimizdeki perdeyi açmanın zamanı gelmedi mi?

Bu noktada medya da çok ciddi bir rol oynamakta. Aksiyon filmlerinde, yine sözde toplumsal yaşam gerçekliğini işleyen film veya dizilerde şiddet olayı yoğunca işlenmektedir. Gençlik kesiminde de bu tür davranışları geliştiren ve özendirilen, sistemin bu araçlarıdır. Gençler bu tür araçlara kendilerini kaptırdılar mı, sosyal hayattan tümü ile kopup sanal dünyanın esiri haline gelmektedirler. Ve burada real yaşamdan tamamen uzaklaşmaktadırlar. Kendisine ait olmayan bir kişiliğe bürünerek aslında kimliksizliğin bunalımını derinden yaşamaktadır. Arayışları kendisine ait olmayıp yönlendirilmektedir.

Perdeler açılınca... Böylece bir perde daha açarsak, belki de gözlerimize dikilen perdelerin çekilmesine katkıda bulunabiliriz. Perdeler açılınca yapılması gerekenler sadece sorunların dillendirilmesi değil, sorunlar karşısında alınması gereken tedbir ve sorumluluklar olmalıdır. Verili zihniyetin aşılması için mücadele vermek en önemlisidir.

Perdesiz gözler, aydınlıktan karanlığa hiç gömülme-
meyen bir dünya için...

Kaybettiğimiz Yerden Bulmaya Başlamalıyız

Komünal örgütlenmelerde hep yaşamın gücü vardır. Haksızlıklara karşı güçlü durabilmek, herkesin hakkını sahibine teslim etmek, en güçlü adaletsiz sistem ve güçlere karşı kazanmak ve başarmak vardır

Tarihte varolabilmenin tek koşulu, her zaman toplumsal hareket edebilmek olmuştur. Toplumsallık; bir topluluğa sahip olabilmek, topluluğa karşı bireyin kendisini sorumlu görmesi ve buna ters düşmemesi olayıdır. Tarihsel süreç içerisinde oluşan bu özelliklerin hepsine birden kimlik deriz. Tabii insanlık kendi yaşamının anlamını ifade eden kimlik oluşumuna kadınla başlamışsa, bu gün de kaybettiği kimliğini tekrar kadınla birlikte kazanmak zorundadır.

Doğal denge içerisinde insanın insanla, insanın doğa ve toplumla dengesinin var olduğu dönemlerde her şey daha adaletli, eşitlikçi. Yani demokratik ve ekolojiktir. Bu döneme kadın kendi cins özellikleriyle damgasını vurmuştur. Nasıl mı? Her şeyden önce çocuğunu koruma içgüdüsünden hareketle, ona bir yaşam sağlama çabası içerisinde girerek, varolan topluluk içerisinde buna dayalı kurallar bütünü oluşturarak yapmıştı bunu. Giderek beslenebilme koşullarını sağlayabilmeye dayalı bir yaşamı örgütlen-

yen kadın yaşamı geliştirdi ve o dönem örgütlenmesini ortaya çıkardı. Kısaca cins özelliklerine dayalı yürüyen bir iş bölümü, insanlığın gelişiminde çok önemli bir evreyi geliştirdi ve günümüze kadar da izlerini taşıdı. Bugün sahip olduğumuz tüm bilim teknikten tutalım da sosyal ekonomik gelişmelere kadar bütün gelişmelerin kaynağında bu dönem yatmaktadır. Kadının doğal özelliklerinden kaynağını alan örgütlenmenin gücü beş bin yıllık ege-men hakim sistemlere ve tüm zorba araçlarına rağmen varlığını korumuş günümüze ulaşmıştır.

Demek ki örgütlenmek güçlenmektir. Güçlenmek de herkesin sahip olduğu haklara sahip çıkmasıdır. Kadının hakim olduğu doğal toplum süreçlerinde örgütlenme gerekçeleri, doğaya karşı yaşanan güçsüzlük, yaşayabilmek için besin bulabilme ve kendini koruma gibi gerekçelerdi. Bugün örgütlenmek için ise o kadar çok gerekçe var ki! Kısaca YAŞAMAK gerekçemizdir diyebiliriz. Doğaya karşı güçsüzlük değil, insanın doğaya yaptığı haksızlıklardan tutalım,

insanın insana yaptığı haksızlıklar, nefes aldığımız atmosfere verilen zararlara kadar örgütlenme gerekçelerimiz o kadar çok ki!..

Evet... Kom; grup demek, aynı zamanda örgütlenme, toplumsallık ve insanlığın gelişmesi demektir. Komünal örgütlenmelerde hep yaşamın gücü vardır. Haksızlıklara karşı güçlü durabilmek, herkesin hakkını sahibine teslim etmek, en güçlü adaletsiz sistem ve güçlere karşı kazanmak ve başarmak vardır.

Bugün kadın olarak tekrar tekrar örgütlenmemize ve her gün yeniden doğuyormuşçasına bir araya gelerek çalışmaya, yaşamı korumaya ihtiyacımız var. Tıpkı insanlığın ilk oluşumu, doğal toplum sürecinde kadının oynadığı rol gibi rolümüzü bir kez daha oynamaya ihtiyacımız var. Her şeyden önce savaşlarda çocuklarımız ölmesin diye ilan edilen ateşkeslere sahip çıkarak, her yerde arkasında durarak barışı haykırmak gerek. Her gün savaşlarda ölen insanlara, çocuklara, hemcinslerimize sahip çıkarak yaşamalarını sağlamak, yaşamı korumak gerek. Şu anda üzerinde yaşa-

dığımız dünyaya ömür biçilirken, her şey insanlar tarafından tüketilirken, bir zaman sonra örgütlenmek için bir yaşamın bile söz konusu olamayacağı zamanları düşünerek bugünden dünyayı, yaşamı korumak gerek.

Geçtiğimiz günlerde 25 Kasım Kadına Karşı Şiddete Hayır Günü dolayısıyla gerek kadınların gerekse demokratik güçlerin gündeminde olan şiddet konusu, 10 Aralık'la başlayan İnsan Hakları Haftası, 2 Aralık'ta Engelliler Günü, ya da geçtiğimiz günlerde kutlanan Çocuk Haklarını Koruma Günü vs. Sahip olduklarımızın farkında olmak için belirli

günleri beklemeyelim ya da bunları bir tek günle sınırlandırmayalım.

Herkesin rahatsız olduğu pek çok konu ve durum var. Biz bir araya gelerek ancak güç olabilir ve tarihin bizi hatırlaması için yeniden örgütlenelim. Yoksa bir kez daha tarihin karanlıklarına gömülmeden kurtulamayacağız ve artık sahip olacağımız, uğruna mücadele edeceğimiz bir yaşamımız olmayacak. Ve çok geç kalabiliriz.

Neden yazdık bütün bunları? Elbette ki KAYBETTİĞİMİZ YERDEN BULMAYA BAŞLAMAK İÇİN.

Dozgin Zozan

özgür yaşam diyalogları

Ilk güçlü otoritenin kadın üzerinde kurulması rastlantı değildir. Kadın organik toplumun gücü ve sözcüsüdür. O aşılmadan ataerkillik zafer kazanamaz. Daha ötesine, devlet kurumuna geçilemez. Ana kadın gücünün aşılması stratejik bir anlama sahiptir. Eldeki veriler Sümer kanıtlanmasında da gözlemlendiği gibi sürecin çok çetin geçtiği anlaşılmaktadır. Tek tanrılı dinlerde yansıtılan Lilit-Havva kadın figürü de sürecin özelliklerini oldukça çarpıcı yansıtmaktadır. Lilit boynun eğmez kadın iken, Havva teslim alınmış kadını yansıtmaktadır. Öyle ki, erkekğin kaburga kemiğinden yaratıldığı iddiası ne kadar bağımlı kılındığının da ölçüsü olmaktadır.

Diğer yandan Lilit şahsında kadına edilen lanet, iftira, cadılık, şeytanın arkadaşı benzeri tüm küfürler büyük çekişmenin varlığını kanıtlamaktadır. Binyılların bu yönlü kültürünü, düşünce ve inançlarını ele vermektedir. Kadının toplumsal alt edilişi çözümlenmeden, daha sonraki erkek ege-men toplum kültüründeki temel özellikler doğru anlaşılabilir. Erkekliğin toplumsal kuruluşu anlaşılmalıdır. Devlet kurumu çözümlenemez. Devletle bağlantılı 'savaş' ve 'iktidar' kültürü doğru tanımlanamaz. Konu üzerinde yoğunca durmamızın nedeni daha sonraki tüm sınıflaşmaların sonucu olarak gelişen korkunç tanrı

kişilikler ve her türlü sınır, sömürü ve can almalarına gerçek bir açıklık kazandırmaktır. İnsanlığın lanetine "siyasal iktidar, devlet" kutsal paradigmasıyla bakılırsa, insanlık zihniyetinin en kirlili karşı devrimi gerçekleşmiş olacaktır. Gelişen de bu olmuştur. Buna ilerlemenin zorunlu etkeni denilmesi "marksizm de dahil" karşı devrimlerin en tehlikelidir. Tarihin bu açıdan kesinlikle eleştiri süzgecinden geçirilip doğrultulması sağlanmadıkça, yapılacak her devrim kısa sürede karşı devrime dönüşmekten kurtulamayacaktır.

Önce kadının, onunla birlikte gençlerin ve çocukların doğal toplum dünyasının yıkılması, üzerlerinde güce ve yalana (mitoloji) dayalı bir hiyerar-

şinin kurulması yeni toplumun hakim biçimi haline gelirken, bu süreçle iç içe diğer bir köklü karşıdevrim gelişir: Doğayla ters düşme, tahribe yönelme süreci. Avcı, savaşçı tarzı olmadan toplumun yaşayıp gelişemeyeceği doğru bir varsayım değildir. Etle beslenmeyen hayvan türleri etle beslenenlerden binlerce kez daha fazladır. Çok az sayıda tür etle beslenir. Doğaya derinliğine bakıldığında, hayvansal yaşam için öncelikle zengin bir bitki örtüsü oluşmaktadır. Hayvansal gelişme bitkisel gelişmenin bir sonucudur. Diyalektik ilişki böyledir. Çünkü ilk hayvanın yiyecek bir hayvanı yoktur. O bitkiyle beslenecektir. Etle beslenmeye bir sapma gözüyle bakmak gerekir. Eğer tüm hay-

vanlar birbirini yeseydi, canlı hayvan türü hiç oluşmazdı. Bu evrim kuralına da aykırı bir gelişmedir. Doğanın esaslı eğilimlerinden her zaman sapmalar çıkar. Ama sapmaları esas haline sokarsak, hangi türe ilişkinse o türün soyu kurur. Bu olgunun en çarpıcı ifadesi toplumsal olmamak kaydıyla çift cinsellik yaşayanlardaki durumdur. Herkes çift cinsel, dolayısıyla homoseks ilişkisinde olursa, insan soyu kendiliğinden kurur. Bu kısa izah bile avcı ve savaşçılığa dayalı toplumsal gelişmenin çarpıklığını gayet iyi dile getirmektedir.

Demokratik Konfederalizm
Önderi Abdullah Öcalan

Çiya û Gûl Deşt û Biran e

Di her têkçûnê de serkeftin, li dûv hin serkeftinan jî wendahî heye. Ji wê sedemê hin xwe germ dikin, lê tã girtinên min narawestin.

Ez bi tiştê ku ne yê min in heme. Tiştê yê min jixwe yê min bin, bi tiştê ne yê min... Hebim û li wan deran bim, belkî jî ji bo van tiştan e. Belkî ji bo rûyê te. Ka rûyê te li ku ye?

Li çi digerin mirov ji rojên wekhev? Di wê hevhevê, di wê giregirê de!

Herkes bi kesan re xewnên bextewariyê dike, bi van xewnan şil dibe, bi van xewnan diraze û şiyar dibe.

Xewna jî dişewitînin roj. Îcar xewnek nû dibîne. Carekê din, dîsa... Carekê din!.. Lê roj hemû xewnan dişewitînin. Jiyan dibe hostayê şaşbûnê. Her ku mirov dibe hostayê şaşbûnê, carekê din xewnên nû diafirîne. Tê afirandin mirov.

Ji her xewna xwe re stranekê distirê. Xewn diçe, di pey re stran jî. Bi yek carê dibînin parçebûna xewnên xwe. Bi her xewnê re stranekê dişewitînin. Stranan dişewitînin, stran jî mirovan.

Mirov:

Hezar tif li dubendiyê bê. Mirovan dişewitînin!..

Ez van tiştan difikirim û roj bi harbûna wenêyê bê reng diherikin. Te pirsî bû. Bersiv didim; her tişt li ber çavan e. Her tişt...

Pêşî kevokan kuştin li wan dera. Dev ji parçebûna wan berde; yek bi yek baskên wan ketin şewatê! Ez bi behnefîşk li derve bûm. Min te dît.

Min te dît lê wê carê te kuştin li vederê.

Dîsa her tişt dom kir, her tişt... Min dît ku cihana kembax xwe li keskesora gerdûnê xwedî derdixe.

Ji her xewna xwe re stranekê distirê. Xewn diçe, di pey re stran jî. Bi yek carê dibînin parçebûna xewnên xwe. Bi her xewnê re stranekê dişewitînin. Stranan dişewitînin, stran jî mirovan...

Min dît ku hîn çiya û gûl deşt û birane!

Min dît hîn spîtir xew dikirin jinan di xewên reş de. Lê tu kuştibûn li vê derê.

Di fecara ku ji hilat ve bi awayek bê hempa, ez tîyê nebûna rûyê te dibûm... Min bêriya rûyê te dikir. Rûyê te fêmbike... Min nivîsand "fêmbike" û sê xal danîn pey. Lê bê fêde. Bê fêde; min nivîsand "bê fêde"...

Ez bi derve ketim. Seat li 05.00'an çend xulek û çend çirk dibuhurî. Babêşkê xwe li rûyê fecara sibê dixist. Ez li rûyê te digeriyam.

Ez li rûyê te digeriyam: Kevokên mayî mîna ku tu li wî wariyî perwaz didan. Mirov pîrbûn. Mirov pîrbûn.

Çekên van di destêwan de tilfîyên wan di tetikên wan de bûn. Dema ku balefir noqî asîman dibûn; "meyze bike êdî asîmanekî me nema".

Li rûyê te geriyam di asîman de...

Li rûyê te digeriyam: Dema ku li hînkahiya sibehê belav dibûn karker. Li rûyê te digeriyam. Roj di xemgîniya wênayên bêreng, ez di kavlên hezar salan de bûm.

Keçan xwe dixemiland û keç bi keç govend digirtin li dîlanan de. Ez li rûyê te digeriyam, piştîre bûkan bêhna xwe dihîştin di pîpîkan de. Piştî wê betlane bû. Betlane bû îdî. Li ser rûkê bûkan de ez li rûyê te geriyam. Li rûyê te geriyam û bihurîm... Bihurîm ji van rêzikan, ji van stranên perçekirî.

Ne bi pênûsê. Nivîsek min hebû bi xwîna xwe ya sor ku min nêr kiribû ez binivîsim, ez di vê nivîsê de bihurîm.

Bihurîm: Ji bêhna şorbeyên ku bi sibehê re dikelin. Ji kuçikê nivî xewî, ji kêmbûna daran, ji pîrbûna zaroyan, ji awazên bêguman û ji hevîyê erzan.

Ji silavên "ez başim, tu çawa yî", ji behna giran a tîngan, ji qesrê Kesrewan, ji segê ber derîyê began. Ji cihanê ku bi lez û bez di girê gemaran re kûrt bihurîm...

Bihurîm: Ji birînê qemuşk negirtî, ji derîyê mizgeftan û ji qehbikên ku xewnên wan hatine sexandin...

Mijê xwe li bajêr pêça bû. Min mij belav kir û derbas bûm. Hêrs bûm û derbas bûm.

Tu dizane min çendîn sixêf kirin ji te re, nexwe ezê ji qehra... Asîman li tevan temaşê kir hêdî hêdî. Ez di renge asîman re derbas bûm.

Careke din kevokan perwaz dan ser min re. Çendîn şad bûm. Êdî asîman hezar per e. Lê tu. Lê tu hem mîna beytîkekî direcifê ji sermayê?

Bêje rûyê te li ku ye? Rûyê te?

Ji ku dest pê dike evînek û li ku diqede?

Ezê te li ku binerd bikim, tê li ku bimirî?

Li ku? Ka rûyê te li ku ye?

Bêriyan Xamoş

Kûlîlka Serhildêr A Çiyayên Zagrosan!

Carna li hember hin rastiya gotin nayên kirin û hevok jî tîr nakin. Tiştê tek heye; ew jî rastiya mirov e. Bi rastî jî carna wisa dijwar dibe kû bi levkirina wê jî pir zehmet dibe. Wek niha rastiya Berwar û çalakiya wê anina ser ziman zehmet e. Dizanim ku ew nivîs jî tera rastiya Heval Berwar anina ser ziman nake. Lê erka herî serekiye jî pêşiya me ku em lehengî û qehremaniya wan jî binivîsin û bînin ser ziman.

Berwar di nava jiyandê de bi zindîbûn û xweşikbûna xwe re, pir zû cihe xwe di dilê herkesekî de digre. Di nava malbatê de jî, her wiha di nava hevalên xwe de cihekî serkî digre. Rêheval Berwar hîn di wan deman de xwedî kesayetêk mezin e. Ew daxwaz wê dike xwediyê kesayetêkî bi îddîa û hetardar (israr).

Girêdana wê ya bi xak û gelê xwe re bi rihekê eqilmend (bilge) e.

Mirov xwedî hêz û baweriyê be tû tiştê ku bixwaze mirov wê bike...

Çiyayên Zagrosan gelek qehreman û lehengan li ser dilê xwe xemiland. Pir rûyên biken li ser axa Çarçela hatin hiştin. Bi rêbazê qehreman û xwedavenda mezin Zilan milîtanbûyîn û jêre reheval bûyîn, jibo her jinekê û her milîtanekî azadiyê rêgeza serkî ye.

Berwar jî yek ji wan milîtanan bû ku bi îdfaya xwe ya jiyaneke mezin û bi rûmet dixwest bi xwedavenda azadiyê re bibe rêhevalekî rast...

Dilnizmî, ked dayin, rûkenî, tucarî di rêgezên xwe de tavîz nedayin, tim li hember rêhevayên xwe rastî nêzik bûyîn, rêgezên Heval Berwar yê herî se-

rekî bûn. Xweşikbûna kesayeta Berwar, weke kulîlkên çarde-miya çiyayên Çarçela ye. Jiber ku Berwar di nava tovên kulîlkên Çarçela de ji dayik bûye. Bêguman wê xweşikbûn, narînbûn û serhildêrbûna Berwar jî, mîna kulîlkên Çarçela be. Berwar bi çalakiya xwe bû dengê dilê jinên azad.

Dema komploya navnetewî li hember Serokatî û rexistina me hat pêşxistin, êdî di dilê her milîtanekî azad de, bi awayekî mezin bersivdayîna komploye hat çandin. Pêwîst e bersiva hêzên komplogeran bihata dayin. Heval Berwar jî, wek hevalên xwe yê din ket nava fikir û legerînan. Komploya navnetewî wê bi çalakiyên mezin bihata şermezarkirin. Hevaltiya rast bi Serok APO re wê incax wisa bûya. Berwar, bi çalakiya xwe bersi-

va komploye da û bû rêhevalekî rast ya Serok APO û qehremanên mezin.

Zivistanên çiyayên Zagrosan pir sar in. Hîn nava demsalê de, mirov li çiyayên Zagrosan serma digre û cihên germ digere. Demsal hîn payîze. Li çiyayên Zagrosan berf dibare. Payîz, dê û bavên perîşan in. Di sibehên sar û seqemî de, çavê wan li nanê sibehê ye û çavê din li hînbûna zaroyan ji bo xwendinê ye. Payîz, jiyandê kevna in di himbêza jiyandê nû de. Payîz, patek e li himberî patekê, desthilatek e li hemberî desthilatekê.

Li Zagrosan demsalên payîz û zivistanê di dilê mirovan de du nakokiyên dide jiyandin; ya yekî sarbûn û feqîriye ya din jî germahî û xweşikbûna dewlemendiya çiyayên wê ye. Û kesên ku li Zagrosan dimînin wê

Hêvîdar
Munzur

rastiye baş dibînin. 24 Kanûnê sala 1998'an, çalakiya Rêheval Berwar germahiyek mezin anî ser Çiyayên Zagrosan. Dilên serma girtî, bi çalakiya Rêheval Berwar germ bûn û ji bo têkoşînê bi hêz bûn. Berwar, bi çalakiya xwe bû rêhevala Zilan a şopdarê rêya rast ya azadiyê.

Çalakiya Berwar li hember hemû kevneşopîyan jî bu bersivê herî rast. Mirov di rêya rast ya azadiyê de têkoşinek çawa bide, di kesayetî û çalakiya Berwar de bi awayekî asayî hatiye nîşandan.

Behskirina Rêheval Berwar û qehremanên wek Berwar, encax wê rast jiyankirina wan be.

Rêvebera Rêxistina Bajêr a DTP'ê ya Êlihê Aysel Guven ku li ser navê Tevgera Jinê ya Azad a Demokratîk (DOKH) daxuyanî da, destnîşan kir ku herêmên afatê piştî lehiyê wek herêma afatê nehatine îlankirin û li dijî vê yekê nerazîbûn nîşan da. Guven, diyar kir ku di bingeha pêknehatina vê yekê de pîrsgirêka kurd heye û destnîşan kir ku heta pîrsgirêka kurd çareser nebe dê pîrsgirêkên din xwe nû bikin.

Tevgera Jinê ya Azad a Demokratîk (DOKH), li Şaxa ÎHD'ê ya Êlihê têkildarî lehiyê daxuyaniyek da çapemeniyê. Rêvebera Rêxistina Bajêr a DTP'ê ya Êlihê Aysel Guven ku li ser navê DOKH'ê daxuyanî xwend, bi bîr xist ku Êlih demeke dirêj, bi xwekuştin, kuştinên namûsê û tundiya li dijî herêmê ya ji ber hawira feodal her tim di rojevê de bûye. Guven destnîşan kir ku pîrsgirêk ji ber lehiyê, hatiye asteke ku mirov nikare ji nav derkeve. Guven, diyar kir ku gelê herêmê ne xerîbê bobelata hatiye jiyandin e û wiha dom kir: "Divê hewl bê dayîn ku herêm weke herêma afatê bê nîşandan. Di bingeha pêknehatina vê yekê de pîrsgirêka kurd heye. Divê têkildarî vê pîrsgirêkê rayagiştî bê afirandin."

Daxwazên jinan

Guven, da xuyakirin ku divê rêxistinên civakî yên sivil, rew-

şenbîr û kesên ku naxwazin pîrsgirêk bi xwîne bêne çareser kirin, di demeke herî kin de bibekevin nav liv û tevgerê. Guven piştî daxwazên jinan wiha rêz kir:

* Pîrsgirêka kurd pîrsgirêka bingehîn e. Heta ku ev pîrsgirêk çareser nebe, pîrsgirêkên din wê xwe bi awayekî cuda nû bikin.

* Bila herêmên ku lê afat çêbûye, bi awayekî lezgînî wekî herêma afatê bêne îlankirin.

* Bila navendên heyî yên li dijî bûyerên stratejîk ên ku dibê ku bêne jiyandin, bêne bihêzkirin.

* Bûyerên bi vî rengî, dibin sedema travmayê jî. Divê jin û zarok bi taybetî bêne nixandî û piştigiriya psîkolojîk û tenduristiya bê dayîn.

* Bila mirovên li herêmên heyî, li herêmên ewle bêne biçhkirin.

* Bila bedêla zîraren madî û manewî ku derketine holê, bêne dayîn.

* Bila pêdiviya wargehan bi cih bê anîn.

* Bila navendên şewirmendiya psîkolojîk bêne avakirin.

* Bila kontrolên tenduristiya tim bêne kirin.

* Bila tedbîrên li dijî nexweşiyên ku dibê ku biqewimin, bi awayekî lezgînî bêne nixandî.

* Bila herêmên ku hatine valakirin, bibin qadên şîn.

Ji her wiha, dê dosyayek ku têkildarî lehiyê amade kirine, pêşkêşî Walîtiya Êlihîyê kirin.

DÎHA

Pirsgirêka Kurd Pirsgirêka Bingehîn e

"Divê hewl bê dayîn ku herêm weke herêma afatê bê nîşandan. Di bingeha pêknehatina vê yekê de pîrsgirêka kurd heye. Divê têkildarî vê pîrsgirêkê rayagiştî bê afirandin."

Ronahî û Rêbera Giyan û Dilê Jinan e Selîs

Têgîna Selîs bi Farişî tê wateya rêber û bi Sûmerî jî tê wateya ronahiyê. Her çiqas zêde kesek wateya peyva Selîsê nizanibe jî navê saziya jinan a li Amedê ev nav belav kir. Û niha gelek jin û gelek kes, rêxistin bi vê saziyê û xebatên wê hesiya ye. Me xwest bi riya seroka saziya Selîsê Birêz Hacer Özdemîr re tecrûbe û xebatên ku hatine kirin bi xwendevanên xwe re par bikin.

• Hûn dikarin hinekî xwe bidin naskirin?

Ev neh sal e di xebata jinê de cih digrim. Li sala 2001'ê xebatên SELÎS'ê destpêkir. Di sala 2000'an de saziya me bi fermî hat vekirin. Dema me dest bi xebata jinê kir, hin tecrûbeyên me hebûn. Lewra me li Stenbolê jî saziyek bi navê Navenda Dicleyê vekiribû û hin tecrûbe bi dest xistibûn. Lê helbet ev ne bes bûn. Me pêşî xwest ku xwe bigihînin jinan ji rêzê yên civakê. Me têkilî bi jinên parêzer, sosyolog, hejmaryar, bijîşk û em tax bi tax, mal bi mal li devê deriyên jinan geriyar. Me li kolanan ci-

vîn çêdikirin. Û me xwest em pîrsgirêkên jinê ji devên wan jî guhdar bikin. Li gorî van pîrsgirêkan çareseriyên xwe danîn holê. Û me li gorî vê rastiyê xebata xwe li ser pîrsgirêkên civakî û karê şewirmendiyê danî. Lewra dema me Selîs vekir, hemû sazî û rêxistinên digotin: Divê xebatên jinê bi taybet werin meşandin, lê kesek stratejîkî nêzîk nedibû.

• Di destpêkê de hûn bêhtir li ser kîjan xebatê rawestiyar?

Bêhtirî xwe li ser şewirmendiya hukukî rawestiyar di demên pêşî de. Lewra pîrsgirêkên jinê gelek bûn di vî warî de. Parêzer hefteyê carekê dihatin saziyê û hem yek bi yek, hem jî kom bi kom agahî didan jinan. Ji her çî û tebeqeya civakê jin hatin ji bo mafên xwe yên hukukî bizanin, di derbarê zagonan de bibin xwedî agahî û pîrsgirêkên heyî çareser bikin.

Mijareke din ku em li ser radiwestin, pîrsgirêkên tenduristiya bû. Nexweşiyên jinan gelek bûn li Amedê. Nexweşiyên penceşêra sîngê, yê rahîm û hwd. pir bûn. Nexweşiya dema reglê de, qolinc pir bûn. Di

derbarê van mijaran de agahî, semîner hatin dayin. Li ser mijara menapozê û rewşa berî menapozê semîner hatin lidarxistin. Lewra di van mijaran de jin ne xwedî agahiyên berfirehîn. Hîna jî li ser van mijaran bernameya perwerdeyê berde-wam e.

Di mijarên psîkolojîk de jî bernameya perwerdeyê çêbû û hîn hene jî. Bi taybet li ser têkiliya dayîk û zarokan de, pêdiviya perwerdeyê heye. Lewra rîsta jinê di nav malbatê de û bi zarokan re gelekî rîstek pewîst e. Lewra divê ku zarok bi hez kirin, bi vî û azad bînin mezin kirin. Me dem bi dem banî zilaman jî kir ku bibin xwedî agahî, di malê de berpirsiariyên xwe bizanin, alîkariyê bidin jinê û barê wê parve bikin. Lê mixabin zilam gelek hindik hatin van semîneran.

• Ji dervî xebatên perwerdeyî û şewirmendiyê xebatên we yên din qet çênebûn?

Me ji pêşî de giranî da perwerdeyên şewirmendiyê. Lê belê paşî me pêdiviya karê aborî jî dît. Û me hewl da ku di hêla aborî de jî gavan bavêjin. Helbet derfetên me kêmbûn. Lê dîsa jî me atolyayek ji bo dirutina cilên neteweyî vekir. Me xwest çanda xwe jî derxin holê. Cilên ku li atolya me hatin dirûtin deng dan. Li şahî û newrozên, li dawetan hatin lixwekirin. Me defîleya wan vekir li bajarên wek Amed, Batman û Bazîdê. Û me li gelek ciyan pêşengeh vekirin. Lê mixabin

ji bêderfetiyan me nikarîbu zêdetir bidomînin. Me nikarîbû bikin tiştêkî mezintir wekî kooperatîfêkê. Û paşî ji neçarî hatin girtin.

• Niha xebatên we yên aborî ku berde-wamin tune ne?

Belê, qursa puşîyên hevrişimî berde-wam e. Em dixwazin kooperatîfêkê ava bikin. Lewra şaredariya Floransa wê arîkarî bide me. Li vir heşt jin dixebitin. Heftê carek ev hevalên xebatkar tînin cem hev, semîneran amade dikin. Li ser mijarên wekî rîsta cinsiyeta civakî, rîsta mîr divê çawa be û hwd. dersan dibînin. Ango pêdiviya pêşketina teorîk jî gelek in.

Wekî din em qursa zimanê Tirkî angoyê xwendin û nivîsandinê didin.

• Têkiliya we û şaredariyên bajêr çawa ye?

Em saziyekî serbixwe ne. Lê em hin projeyan bi hev re amade dikin û bi pêk ve dikin pratîk e. Mînak wekî Epî-Dem. Ev saziyek ku terapiya psîkolojîk dike ye. Girêdayî me ye lê şaredarî piştigirî dide. Lewra me her du aliyên biryar da ku pêdiviya saziyekî şewir-

mendiya psîkolojîk heye. Lê carna girêdana bi şaredariyê ve astenge jî. Gelek zehmet e karê bi şaredariyê re. Lewra hêlên wê yên burokrasiyê pir in. Ev yek kar giran û dereng dike. Lê helbet avantajên wê jî gelek in.

• We bêhtirî xwe ji bo kîjan xalan pêdiviya Epî-Dem dît?

Xwekuştin û kûştina jinan zêde bû. Me pêdivî dît bi saziyek ku bi taybetî bi giyan, hest û psîkolojiya jinan re têkildar bibe. Rêbazek zanistî şert bû. Me pêşniyarî şaredariya mezin kir û wan ev yek pejirand. Lewra tundî di herêmê de gelek e. Berê herkesî digot ji bo yên dîn e terapiya psîkolojîk. Lê bi demê re hat fêhmkirin û jinan pîrsgirêkên xwe yên aborî, tundiya fîzîkî, giyanî, ziman, nasname û hwd. anîn ziman û ber bi saziyê hatin. Ango pêşketinek mezin çêbû di vê xalê de.

• Ji bo pêşerojê çî proje û bernameyên we hene?

Divê em herin bigihînin jinan gundan jî. Pêşnûmeyên me di vî mijaran de jî hene. Emê bêhtirîna têkevin nav kolan û taxên bajarên jî û bernameyên perwerdeyîyê amade bikin û bidin jinan.

Tugluk: Guherîna Jinan di Destê Wan Bixwe de ye

Hevseroka DTP'ê Aysel Tugluk, diyar kir ku divê li hemberî hemî cureyên şîdeta vekirî û veşartî ya li dijî jinê, têkoşînek xurt bê dayîn û got ku guhertina qedera jinan, di destê wan bixwe de ye.

Hevseroka DTP'ê Aysel Tugluk, bi munasebeta '25'ê Sermawezê Roja Têkoşîn û Piştewaniya Navneteweyî ya li Dijî Şîdeta li Hemberî Jinê', li Navenda Giştî ya DTP'ê civînek çapemeniyê li dar xist. Tugluk, destnîşan kir ku jin di nava binavkirînek teng a çîni, netewî û beşa civakê de cih nagire, di qedera mirovahiyê de rolek diyarker lîstiyê û got ku ew hemî cureyên şîdetê ya li hemberî jinê şermezar

dikin. Tugluk, diyar kir ku şîdet şeklekî rêveberiyê ye, lewre jî şîdeta li ser jinê tê meşandin jî, xwedî naverokek siyasî ye.

'Divê projeya demokratîk-bûnê derxînin holê'

Tugluk, bal kişand ku zîlam pêşiyê jin aniyê rewşeke wekî zayenda tê rêveberînin û bi vê yekê re jî, dîroka şîdetê destpê kiriye. Tugluk, daxuyand ku malbat, kevneşopî, gerdîş û tevgerên civakî cihên ku şîdeta li dijî jinê tê rewakirin û bal kişand ku ev jî di dewlet, zîlam û desthilatdariyê de reng digire. Tugluk, got ku pirsgirêk tenê di rojek diyar de, di mijarên rojane û nêrînan de nayên vegotin û wiha dom kir: "Divê têkiliyên jin û zîlam, bi projeya demokratîki-

rîna dewlet û civakê bê nîrxandin. Ji bo vê yekê jî, hewceye şoreşek zihniyetê ku mirov dikare bêje ev rewşengeriya jinê jî ye, pêk bê. Sîstema hiqûqî ya niha, jinê teslîmî şîdetê dike. Divê sîstemek ku li hemberî şîdetê derdikeve bê avakirin."

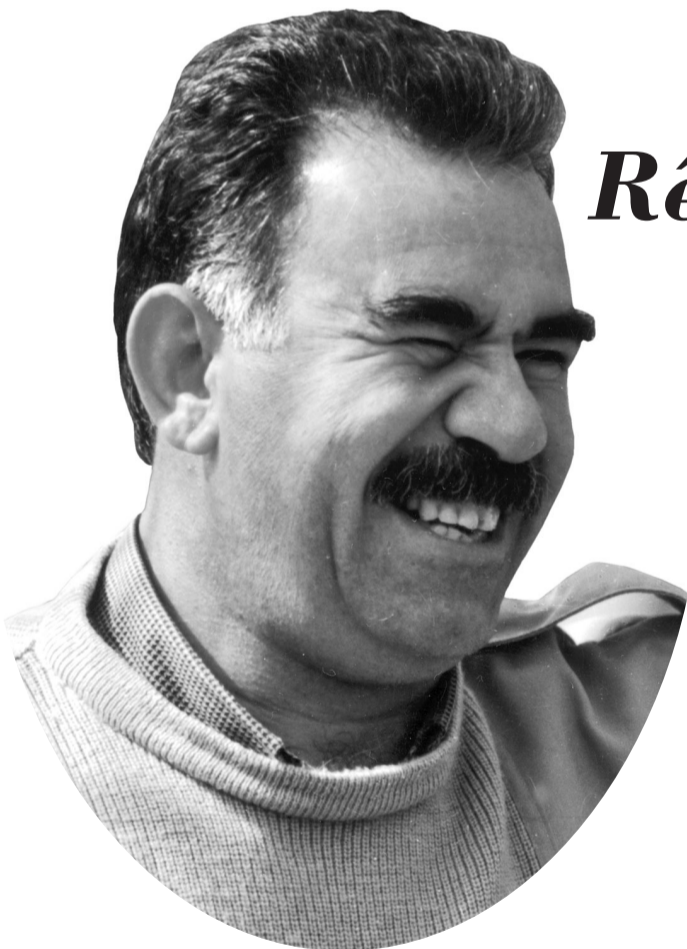
'Divê jin qedera xwe biguherin'

Tugluk, diyar kir ku koçberî, xizantî, eşîret, cerdevanî û pêkanîne derveyî hiqûqê yê hêzên ewlehiyê ku di qada şer de zêde bûn, şîdeta li dijî afirandiyê û wiha dirêjî da axaftina xwe: "Her çiqasî pêşveçûnên ku muxalefeta kurd a 15 salan di azadiya jinê de nîşan dane berbiçav bin jî, trajediyên jina kurd ên rastî şîdeta dewletê hatî jîyan jî, ew qas

berbiçav in. Ji ber vê yekê jî, yek ji taybetiyên herî bingeşîn ên têkoşîna rawestandina şîdeta li dijî jinê ya li Tirkîyeyê jî, çareserîya demokratîk a pirsgirêka kurd e. Tugluk, derbirî ku

divê li dijî hemî cureyên şîdetê ya li hemberî jinê têkoşîn bê kirin û got ku guhertina qedera jinê di destê xwa bixwe de ye.

DÎHA

Mirovê Li Hemberî Jinê Ne Rêzdar Nikare Bibe Sosyalîst Bandora kevneşopiyan

Divê mirov nebêje jin û derbas nebe. Jin girseyekî civakî ye ku civakê çîni û mêtîngirî li ser wê herî zêde radiweste, herwiha herî zêde mêtîni û lîstin li ser jinê pêşketiye. Bi rastiya jinê re têkilbûn; wê girtina bendiya cewherê xwe yê şoreşgerî ye, bi serê xwe analîzkirina civakê çîni ye, derbaskirina ketîbûn û zebûniya bi her awayî ye. Lê belê qasî ku ez dibînim, di têkiliyan de lewazî, bêpîvanî, ji

kûrbûn, rêzdarî û hezkirinê dîr, nîrx nedayîn, di vê mijarê de jiyîna bi pîvanên kevn heye. Ew me bê aram dihêle, kesan mezin nake.

Dema me dest bi wêra vê çalakiyê kir, me dizanî ka em bi çi ve mijûl dibin. Îro li derêkî girtina grûbekî jin bûyerêkî girîng e. Eger nêvengêkî mirov bilind dike nebe, li beramberê êrîşê tê. Lewazî û bê aras mayîna jin, her dem wê dibe ber destê desthilatdariya serdestekî. Zîlam jî ji

ber têgihîna xwedanî, tavilê li dûv serweriyê bibeze. Em tevgerekîne ku serî li hemberî wan jî rakirine. Eşkere bêjim ku, bivê zewicî bin, bivê destgirtî, bivê evîndar, bivê şerînkar bin, her çi bibin jî, ez di vir de rêgezêkî girîng pêk tînim; ku pêwîst bike ez dikarim tevahî zewacan rawestînim û ji nû ve ava dikim. Ger pêwîst bike, hemû azweriyên we berdar dikin, pêwendiyên herî berz datînin holê. Li Kurdistanê ev wiha ye. Em tevgerekî wan yekan pêşçav kirî ne. Ez, rola malbata xwe di tunebûna Kurdistanê de hem baş dizanim û hem jî min li dijî vê baş têdikoşa. Herwiha jî, emê wateya vê sazîyê di nava partiya me de, cihê vê di rizgariya netewî de bi pûte diyar bikin û ji neyîniyan rizgar bikin, ji bo ku erkeki erênî bidin leyistin, çi pêwîst bike emê bikin.

Di vir de pirsgirêk ji warê pirsgirêka zayendî derketiye. Hatiye warê xwe rizgarkirina ji koletî û ketîbûnekî mezin. Pirsgirêk, bi vebirî derxistina mirovê dikare rabe ser piyan û dimeşe ye. Ev yek, ji beriya hewldana her cûreyê tê. Çavkaniya hezkirina we jî wê ev be. Hevjîna we jî be, ev yek her wiha ye. Tu nikarî bêjî "ya min e, milka min e; dema tu vê tiştê bêjî, tu qediyayî. Ji bo te ne sosyalîzm maye, ne jî demokrasî. Her kes ji dayika xwe hez dike, nîrxê dide ji merivên xwe, ez jî didim, pirsgirêk ne ev e. Min bi rastî jî rêgezêkî pêk anî. Min wisa bingeş girt ku têkilî zerar nede şoreşê. Vê yekê li ser dê û bavê xwe ferz kir. Dema min pozber kir, ez ketim nava koşanê û min vê koşanê ber bi şoreşê ve bir. Dê û bav hebûnên heja ne, lê heta qelaştina birh û çav jî me hevdu şikand. Ji ber ku şoreş hat bingeş girtin. Min li ser têkili-

yên mîna vê jî pozber kir. Hûnê jî vê yekê wiha bikin. Bi taybetî di têkiliyên heya niha de we analîzên balkêş nekiriye, di vê mijarê de wisa tê xuyakirin ku nêzîkatiyên şehtî hene.

Mirovê li hemberî jinê ne rêzdar nikare bibe sosyalîst. Zîlamê ku nizane giramgir be, nikare bibe piştewanekî baş yê şerê azadiya jinê, nikare li gel me rizgariya netewî pêş bixe. Ev yek, rêgezêkî me yê girîng e. Hosdad vê dibêjin: "Pîleya azadiya jinê, pîleya azadiya civakê ye!" Gava em vê yekê daxînin jiyana partiye: Di nava partiye de pîleya azadkirina jinê, pîleya azadkirina partî ye. Dema em hîn şênber bikin; pîleya sosyalîstbûna partiye, di têkiliya jinê de pîleya serdestkirina sosyalîzmê ye.

Rêberê Koma Komalên
Kurdistanê Abdullah Öcalan

Het incident werd geconstateerd toen de 36-jarige F.B., wonende in Yeniköy, de alsmear huilende 17 maanden oude dochtertje N.N.B naar de plaatselijke gezondheidscentrum had gebracht. De hulpverleners bij de eerste hulp hadden de politie ingelicht wanneer ze over het hele lichaam van het meisje blauwe plekken en een schram op de anus hadden geconstateerd.

F.B. heeft nog bij andere mannen drie kinderen maar die zitten in een kindertehuis. Volgens de politieverklaring van de in de prostitutie werkzame moeder, was haar dochter van de bank gevallen en de schram op haar anus was als gevolg van een insectenbeet ontstaan en niet door mishandeling.

De plaatselijke politie, die een breedschalig onderzoek is begonnen naar het incident, heeft F.B. de moeder van de baby, met de moeder samenwonende 40-jarige M.D. en de 69-jarige oppasser A.A opgepakt. De vier verdachten, die zichzelf onschuldig verklaren zijn direct na de ondervraging door het Menderes Gerechtshof in gevangenen genomen. De Officier van Justitie eist 23 jaar voor de twee mannen en acht jaar voor de moeder.

Wie dit heeft gedaan kan geen mens zijn

De doktoren die de baby behandelen zijn door de blauwe plekken op de rug, het hoofd, de benen en zelfs op de oogleden er zeker van dat het kind mishandeld is en niet van de bank is gevallen. Dat de schram op de anus als gevolg van meerdere keren verkrachtingen is geweest, het kindje getraumatiseerd, mishandeld en dat het kind gedrogeerd is, is in een medische rapport opgenomen. De vader van het meisje kan niet worden bereikt.

Het sperma dat op het lichaampje

en de kleding van de baby aangetroffen is wordt met het sperma van de drie verdachten in een Organisatie van de Geneeskunde, genaamd Izmir, vergeleken.

De langdurige psychiatrische hulp aan de baby zal in het Karşıyaka kindertehuis verleend worden.

De tweede directeur van Sociale Zaken, Zekeriyâ Ertaş, wilt met een door de deskundigen gemaakt rapport de voogdij van de moeder laten afnemen.

Grote woede bij de vrouwen

In Izmir zijn er vrouwen bijeengekomen van de Platform Vrouwen Tegen Geweld om het incident tegen de 17 maanden oude baby af te keuren en een oproep te doen om "samen tegen verkrachting" in te zetten. "Niemand hoeft te zeggen dat het geweld dat tegen vrouwen gebruikt wordt een handje vol onwetendheid en het "leven" het werk van een man

is. Niet de mannen die vooral tegen vrouwen geweld gebruiken maar het Turkse systeem heeft een "behandeling" nodig, aldus de woordvoerder van de Platform, Canan Uçar. De baby, die lichamelijk en geestelijk volledig verwoest is, is volgens Uçar de baby van het

volk. "Om dit soort geweld en alle ander geweld in de toekomst te voorkomen zeggen wij "stop" tegen alle soort geweld", aldus Uçar.

"Het systeem moet behandeld kunnen worden"

"Geen één woord, geen één zin en

geen één slogan kan de gevoelens verwoorden. We moeten weten dat wanneer het systeem niet met afschuw de verkrachtingen benaderd maar dit slechts alleen op de mannen zal doen dan zal er ook nooit een eind aankomen aan alle soort geweld, aldus Uçar.

Vertaald door: Dilan Akdeniz

Het 21-jarige slachtoffer (S.A.) is door Huseyin Gulhan onder bedreiging van een vuurwapen meerdere malen verkracht. Na de aangifte door S.A. is Huseyin Gulhan gearresteerd. Huseyin Gulhan heeft tijdens zijn verhoor bekend dat hij zijn zestienjarige dochter heeft afgestaan aan de man van het slachtoffer om eerwraak te voorkomen.

Het voorkomen van eerwraak heeft tot een nieuwe verkrachting geleid

De verdachte Huseyin Gulhan is door de plaatselijke politie gearresteerd. Na het verhoor van de verdachte heeft de justitie ook de echtgenoot van het slachtoffer, Mehmet Asan gearresteerd. Mehmet Asan heeft bekend dat hij de zestienjarige dochter van de verdachte heeft geaccepteerd in plaats van eerwraak.

Het slachtoffer dat drie maanden zwanger is, heeft tijdens de rechtszaak verklaard dat zij volgens de islamitische huwelijksvoorwaarden onder begeleiding van de imam is getrouwd met Mehmet Asan. Na het incident heeft het slachtoffer haar verhaal aan een familielid van haar man verteld. Deze man, B.A. heeft op zijn beurt naar aanleiding van de

verkrachting, S.A. zes dagen vastgebonden en gemarteld in de stal van de koeien.

Tijdens de rechtzaak heeft C. Gulhan, de zestienjarige dochter van Huseyin Gulhan haar eigen laken met bloed laten zien. Het teken dat zij is verkracht door haar man Mehmet Asan. C. Gulhan is eveneens het slachtoffer geworden van een cultuur waarin vrouwen geen recht van spreken hebben. Ze is tegen haar zin door de daad van haar vader onder dwang gehuwd met Mehmet Asan. Gulhan is nu de tweede vrouw van Mehmet Asan. Mehmet Asan is gearresteerd en wordt berecht door de rechtbank, omdat hij tegen de wil van C. Gulhan met haar is gehuwd.

De slachtoffers worden beschermd

Na deze brute verkrachtingen heeft de voorzitter van de vrouwenvereniging in Van, Zozan Ozgokce, deze slachtoffers in bescherming genomen. Zozan Ozgokce heeft de hulp van de gouverneur ingeroepen om een speciale opvanghuis op te richten voor vrouwen die het slachtoffer zijn van gruwelijke incidenten. Tevens acht Zozan Ozgokce de overhe-

Walgelijke handeling!

In de Turkse stad Van, heeft een man een getrouwde vrouw verkracht. Om eerwraak te voorkomen heeft de dader in ruil voor zijn daadzijn eigen zestienjarige dochter aan de echtgenoot van het slachtoffer gegeven.

id medeschuldig aan deze incidenten, zij gaat daarom een klacht indienen tegen de Turkse overheid.

Vader uit ouderlijke macht gezet

De advocaat van het minderjarige slachtoffer, Topuzoğlu, heeft aangegeven dat men in Turkije vanaf 18 jaar mag trouwen. "De vader van C. Gulhan wordt berecht, omdat hij zijn minderjarige dochter tegen haar wil in heeft uitgehuwelijkt. Huseyin Gulhan moet uit het ouderlijke macht worden gezet, aldus Topuzoğlu. Het is een zaak voor de overheid om maatregelen te treffen zodat deze gruwelijke incidenten in de toekomst niet meer plaats kunnen vinden.

Vrouwelijke vriendschap is noodzakelijk

Volgens Sebnem Korur Fincanci, expertise op gebied van verkrachtingszaken, is een bebloede hoeslaken voldoende bewijs om aan te tonen dat een vrouw is verkracht. Om trauma's bij deze vrouwen te voorkomen is het van belang dat dat deze vrouwen voldoende begeleiding krijgen waarin ze zowel psychisch als lichamelijk er weer bovenop komen. Verder is Sebnem Korur Fincanci van mening dat voor deze slachtoffers vrouwenziekenhuizen, vrouwenstichtingen en opvanghuizen voor vrouwen moeten worden opgericht.

Haber Merkezi

Yürek Dili

Dünyamızda bakan gözlere sahip olan ama görmeyen, işiten kulakları olan ama duymayan, konuşan dilleri olan ama susan, yanbaşındaki insanlara dokunabilmeyi bilmeyen o kadar çok insan var ki! Bu yüzden diyorum ki, yüreğin de dili, gözü, kulağı vardır.

Bugün pek de umutla bakmadığım internet sayfalarından birinde gördüğüm bir fotoğraf beni o kadar etkiledi ki, hemen onun üzerine düşündüm. Ve işte bunu yazabilirim dedim. Bu fotoğraf, Buda Anne adlı bir dans gösterisi sırasında çekilmiş. Uzakdoğulu kadınlardan oluşan bu topluluğun oldukça estetik olan bu dansını farklı kılan şeyse, tüm dansçıların sağır olması. Evet yanlış duymadınız. Hepsini işitme özür-lü kadınlar ve izleyenleri tüm gösterilerinde hayrete düşüren bir mükemmellikte dans ediyorlar.

Bu fotoğrafa bakarken, bir kez olsun dünyayı gözleriyle görmemiş, ama gözleri görenlerden daha fazla dünya yüzündeki güzellikleri, acıları, coşkuları anlatabilen Aşık Veysel geldi aklıma. Veysel'i Anadolu'nun zengin kültürel birikimlerinin en önemli kilometre taşlarından biri haline getiren neydi diye düşündüm. İşitme yetisini kaybetmesine rağmen, doğadaki sesle-

ri adeta yüreğine işleyip, tüm dünya insanlarına mal olmuş besteler yapan Ludwig van Beethoven'ı düşündüm sonra. Klasik müziğin en büyük bestecilerinden biri sayılan sanatçıya, 9. senfoniye, 5 piyano konçertosunu, 32 piyano sanatını, bir opera ve pek çok oda ve orkestra eserini yazdırmanın ne olduğunu sordum kendi kendime. Sanatçı, ünlü 9. senfonisini hiç duymadan bestelemişti ve bugün bu senfoni Avrupa Birliği'nin millî marşı olarak biliniyor.

Bu soruların yalın bir cevabı var aslında. Yürek gözü ve yürek diliyle konuşmak, duymak hissetmek ve görmek. Yüreklere bunun izi olmasa, bu insanların bu kadar güzel eserler yazıp, bu kadar geniş bir topluluğa hitap etmeleri mümkün olmazdı. Taşlaşmış, işitmesini, görmesini bilmeyen bir yürek, çorak topraklar gibi kurudur, verimsizdir. Onda yeni bir duygunun yeşermesi mümkün değildir. Çevresine ne umudu, ne aşkı, ne güzellikleri, ne insanca olanı taşıyamaz, tersine kurur, renksizleştirir.

Kanımca en önemlisi, yürek gözünün görebilmesidir, yürekten duyumsamaktır. İnsanın en temel duyularından olan işitme ve görmenin organları gözler ve kulaklar olarak bilinir. Ama bu duyuları olmayan insanların çoğunun, yapılan araştırma sonuçlarına göre daha duyarlı oldukları açığa çıkmıştır. Belki de gözlerinin görmemesi, kulaklarının işitmemesidir onları bu kadar duyarlı kılan. İnsanlar bir şeylerinin eksik olduğunun farkına vardıklarında, onları tamamlama ihtiyacı da duyarlar. Ama her şeyinin mükemmel olduğunu düşünmek, kendini eksiksiz görmek, insanları körelten bir duygudur. Bu nedenle, dünyamızda bakan gözlere sahip olan ama görmeyen, işiten kulakları olan ama duymayan, konuşan dilleri olan ama susan, yanbaşındaki insanlara dokunabilmeyi bilmeyen o kadar çok insan var ki!

Bu yüzden diyorum ki, yüreğin de dili, gözü, kulağı vardır. Bu kadınlara bu dansı ettiren de sağlam bir ruha ve duyumsayan bir yüreğe sahip olmalarıdır. Çünkü hissetmeyi bilmeyen bir insan, sadece bir et yığınıdır. Ona asıl anlam yükleyen, beden ve ruh birliğidir. Bir de yüreklerimizi bu açıdan test ettirmeye çok ihtiyacımız var ne dersiniz?

Songül Beyazgül

Kütahya-Tunçbilek doğumlu Azize ve Azime Önlü kardeşlerin "Sustuklarım" adlı sergileri geçtiğimiz günlerde Taksim'de bulunan Yeminli Mali Müşavirler Odası (YMMO) Sanat Galerisi'nde sergilendi. Mezopotamya ve Anadolu'nun bereketli topraklarının hünerli ellerle yoğrulması sonucunda ortaya çıkan heykeller, yaşamın yansımasını oluşturuyor. En eski sanatsal ifade biçimi olmasına rağmen İslamiyet ile birlikte yasaklı konuma gelen heykel sanatı, Önlü kardeşlerin kendi yaşamlarından kesitlerle buluşuyor. Aslen Dersim'li olan ikizler, tarihi ve güncel belleklerinde yer tutan konuları, çamuru yoğurarak ifadeye dönüştürüyor.

Yaşamlarını sürdürdükleri ortamı en önemli besin kaynağı olarak alan sanatçılar, bunu şu sözlerle ifade ediyorlar: "Çok güzel bir aile ortamında büyüdük. Ne şanslıyız ki kahramanlarımız uzaklardan, kitaplardan, dokunulamazlardan değil, evimizin tüm fertlerinden çıktı. Nasıl, ne zaman olduğunu hiç anlamadan yaşamdan biriktirdiklerimizi görsel ve plastik bir dille konuşurma isteği oluştu". Yani sanatı yaşanılanları canlandırma sanatı olarak görüyorlar. Sanatın kendilerine böyle bir şans vermesinden de oldukça mutlular. Bununla yaşamı şekillendirdiklerine inanıyorlar.

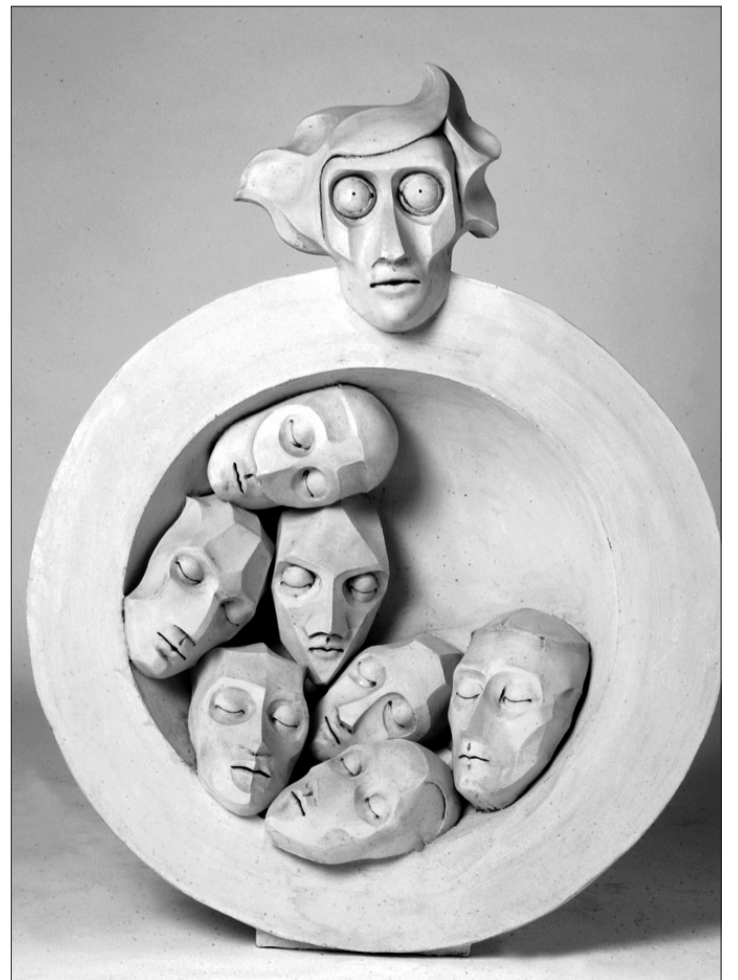
9 Eylül Üniversitesi Resim Bölümü'nden mezun olan Azime ile Seramik Bölümü'nden mezun olan Azi-

"Sustuklarım" Sergisi

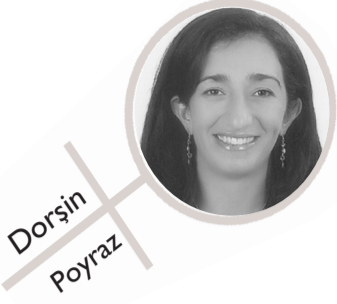
Yaptıkları heykellerle, yaşamın içinde kimi nedenlerden dolayı konuşulamayan konuları somutlaştıran Azize ve Azime Önlü kardeşlerin eserleri, tarihin ve güncelin izlerini taşıyor.

ze Önlü; "tutkumuz bir gün bizim bile yapabildiğimize inanamayacağımız yapıtlar doğuracak. Çünkü biz bu uğurda tüm adanmışlığımızla üretmekteyiz" diyerek sanatsal ifadenin kendileri için ne kadar önemli olduğunu dile getiriyor. 1997 yılında dört kişiden oluşan Toprak Çocukları Sanat Atölyesini kuran, halen İzmir ve İstanbul'daki atölyelerinde çalışmalarını sürdüren ikizlerin Kasım Ayında düzenledikleri sergi büyük ilgi gördü.

Haber Merkezi

Kadına dair

Dorşin Poyraz

Dışlamanın Nedeni

Kadın duyarlılığına en çok ihtiyacımızın olduğu bir süreçten geçiyoruz. Kadın hassasiyetinin kendini göstermedeki zayıflığından kaynaklanan ciddi sorunlar yaşıyoruz.

Dışlamak, reddetmek, kendine benzetmek, kendi çıkarı için kullanmak... Daha buna benzer onlarca erkek egemenlikli kavramla dolu bir kültür ile içiçe yaşıyoruz. Üstelik yaşamakla da kalmıyor, bazen bu tarz davranışları toplumsal bir tutum adına benimsiyoruz. Belki de kadınların şu an yaşadıkları sorunların temel kaynaklarından biri de bu: Reddettiklerini yaşamın ince ayrıntılarında benimseyen olmaları!

Kültürel olarak toplumsal değerlerimiz, affetmeye, kapsamaya, korumaya dayalıysa da, erkek egemenlikli kavramlar üzerinden yükselen yaşamın ayrıntılarında dağıtıcılık, kaba red-kabul ölçüleri ve önyargılar oldukça yoğun. Bu erkek karakterli davranışlar topluma hakimken, kadının bu tür davranışlara maruz kalmaması mümkün değil. Kadınlar tarafından bu anlayışların sonuçlarına karşı durmak isteniyorsa da günlük yaşamda ve kendi düşüncelerimizde bunu aşacak bir düzey yaratmadığımız için eleştirilerimiz, şikayetin ötesine geçmiyor.

Kadın, doğası gereği daha kapsayıcı olmalıdır. Erkek bu konuda çok acımasızdır. O her şeye daha pragmatist baktığından kendisi için kullanamadığını dışlamaktan çekinmez. Oysa kadın hayatı çıkar gözlükleri ile bakmaz. Hiç kimseyi düşüncesi ve eyleminden dolayı reddetmemelidir. Anlayış ve hoşgörünün temelini oluşturduğu demokrasinin en önemli maddelerinden birisi olan herkesi olduğu gibi kabul etme ve bunu bir renklilik olarak değerlendirmeyi bir yaşam anlayışı haline getirmelidir.

Önyargılarla yaşayan bir toplumun üyesi olmak, hele de bu toplumda kadın olmak, kendini özgür ifade etmenin önünde oldukça büyük bir engel olduğu kadar, hakim olan tarzı eleştirmek ya da ona hizmet etmemek ise büyük bir dışlanmayı getirecektir. Kadınsan boyun eğeceksin, eleştiremeyeceksin, yazarsan öveceksin, sanatçıysan propaganda yapacaksın... Bunun dışında bir rol biçilmiştir erkek karakterli toplumda. Bu nedenle kadın olarak bu tür davranışlara karşı durmak gerektiği düşüncesindeyim.

Çağımız ve doğa tek tip düşünmeyi kabul etmediği halde hala toplumun bir çok alanında tek tip düşünmediği için dışlanan, zorlanan çeşitli kesimlerden kadınlar ve erkekler yaşıyor. 'Parçalı bir topluma nasıl sahip olduk' sorusuna iyi bir cevap olabilir mi acaba? Ya da 'neden ortak bir rotada buluşamıyoruz' sorusuna bir yanıt aramaya kalkarsak, bu bir cevap olabilir mi? Dışlanan da dışladığı için birbirini iten mıknatıs kutupları gibi bir ilişki düzeneği kuruluyor toplumda. Benim düşündüğüm gibi düşün, benim için üret, benim için konuş, benim için çalış anlayışı, bireyin gelişmesinde büyük bir engeldir.

Toparlayıcı özelliğe sahip olan kadının bu konuda kendisini eğitmesi ve bu toplumsal özelliğinin bilimsel bir ölçü ile topluma kazandırılması gerekmektedir. Toplumumuzun buna acilen ihtiyacı vardır. Kendimize düşman yaratmak çok kolaydır. Oysa düşmanı dosta çevirmek, işlemeyeni işletmek, üretilenleri toplumun potasında eritmek, ve en önemlisi erkeğin binyıllar önce kadından aldığı güveni yine toplumun tüm bireylerine vermek birincil işimiz olmalıdır. Bunun için büyük siyasi kürsülerde konuşmaya gerek yok. Günlük hayatımızın bir parçası haline getirmeniz bile yeterlidir. Böylece asırlardır bir araya gelemeyen toplumumuz çağdaş ve doğal bir şekilde yaşar.

Reddetmek erkeğe has bir özelliktir. Çünkü hataları düzeltebilecek emekten ve sabırdan yoksundur o. Oysa kadın bir hayatın nasıl kurulduğunu, bir ömrün emekle ve sabırla nasıl örüldüğünü bilir. Üretmenin anlamını bildiği için üretene dışlamaz. Bu nedenle kadınlar olarak önce kimleri red ettiğimizi ve neden red ettiğimizi vicdani olarak gözden geçirme zamanı çoktan geldi diye düşünüyorum.

Rojda ve Zozan'dan İki Yeni Eser!

Bir Kürt kadını, sanatın kadını, tarihin taşıyıcısı ve kadının tüm üretkenliğiyle yaratmış.

Son günlerde iki yeni albüm çıktı. Bunlardan biri Mezapotamya Kültür Merkezi sanatçılarında Rojda'nın 'Sebra Min' adlı albümü. Rojda; müzik hayatına bundan onbeş yıl önce Gulên Xerzan Grubu'yla başlamış ve bugüne kadar grup çalışması dışında albüm yapmamıştı. Bu onun ilk solo albümü ve 'Sebra Min' diyor...

Doğal gırtlak yapısına sahip olan Rojda, yıllarca bizi grubunun programlarında mest etmeyi başardı. Şimdi de solo albümüyle gönlümüze taht kurmanın buluşmasına soyunuyor. Bu albümünde Rojda çok büyük bir sabırla, emekle Kürt müziğinin inşasında yerlerini alan, tüm zorluklarını göğüsleyen Kürt kadın sanatçılarının sabır ve inancını taşımak istemiş. Ve onların şarkılarına kısa da olsa yer vermiş.

Esin kaynağını halk sanatçılarından alan Rojda, repertuarında daha çok halk parçalarına yer veriyor. Eski Kürt müziklerinin unutulmaya yüz tutmanın kaygısını taşıdığını görüyoruz ve yeniden unutulmayla karşı karşıya olan ağıtlara ve aşklara ışık tutmak istemiş. Sabır ve inanç bileşiminden doğur-

muş bu albümü. Kadının yüreğine çok güzel bir dokunuş sağlamış 'Sebra Min' ile. Kadının kimsesizliğini alıp bu günlere ulaştırmış. Bir kardeşin abisine ağıdını yoğun sabırla işlemiş. Ölümün kadındaki ifadesini müzikle ifade etme çabasını çok güzel sunmuş. Aşkla-

Bir de geçmiş ve bugünü harmanlamış. Dengbêj Şakiro ile bir parçayı seslendirmiş. İyi bir harmanlama da olmuş doğrusu... Çabasıyla bizi yeniden mest ediyor Rojda.

Bir diğer albüm ise yılların tüketemediği ve ilk onun billur sesiyle dinlediğimiz ulusal marşla-

rın, ağıtların sahibi olan Kürt ulusal sanatçısı Zozan'ın Albümü. Zozan, albümüne 'Memedo' adını vermiş ve yeniden kendi sanatındaki duruş ve çizgisinin koruyucu edasını çok güzel bir asillikle taşımış bu çalışmasına. Ulusal Ses Sanatçısı denebilir ona. Albümünde daha çok onun ismini görüyoruz, yani bir çok şarkısı kendi besteleden oluşuyor. Haykırıyor acıları. Ve yaşam duyulsun istiyor, sesinin sakin tınısında. Paylaşmak istiyor yalnızlığını, koca kalabalıkların sahte beraberliğinden uzak. Yitirilmişliğin acılarını bu albümünde paylaşarak müzik severlere sunuyor. Bir Kürt kadını, sanatın kadını, tarihin taşıyıcısı ve kadının tüm üretkenliğiyle yaratmış. Evet dinlemeye değer iki albüme imza atmış Mir ve Kom müzik şirketi. Bu iki albümün dinlenmeye değer olduğunu bir kez daha belirtmek istiyorum. İçten, samimi iki çalışma gerçekten, yüreğimizi ısıtıyor. Tek kaygıları sanat olan bu sanatçı kadınlar takdire şayandırlar.

berliğinden uzak. Yitirilmişliğin acılarını bu albümünde paylaşarak müzik severlere sunuyor. Bir Kürt kadını, sanatın kadını, tarihin taşıyıcısı ve kadının tüm üretkenliğiyle yaratmış. Evet dinlemeye değer iki albüme imza atmış Mir ve Kom müzik şirketi. Bu iki albümün dinlenmeye değer olduğunu bir kez daha belirtmek istiyorum. İçten, samimi iki çalışma gerçekten, yüreğimizi ısıtıyor. Tek kaygıları sanat olan bu sanatçı kadınlar takdire şayandırlar.

Saniye Tunç

ını işlemiş, unutulmaya başlamış olan sevdalı kadınların ağıdından,

Ayşe Şan Meyrem Xan, Sisa Mecit ve onların yeniden doğumunun gülümsemesini görür gibi oluyoruz bu albümde. Ağıdın yoğunluğu var çalışmada.

Rojda'nın solo albümünde on iki parça yer alıyor. Bu parçalardan bir kısmı kendi bestelerinden oluşuyor. Kendisinin de kadın olarak nasıl bir direktmenin, inanmanın imbiğinden geçtiğini hissettiriyor.

Kadının Kaleminden

Cemreye Hüzün Düştü

Cemreye Hüzün Düştü, okuyucuya sunduğu soluk soluğa ilerleyen hüznün o acıtan etkisini, yaşanmış bir olayın anlatımından alıyor.

Feodalizmin kadına dayattığı rolü toplumsal bir duyarlılık çabasıyla ifade ediyor. Edebi anlamda da kurgulardan değil, gerçeğin kendisinden beslenerek kıskırtan ve insana bir kez daha insan olduğunu anımsatan bir dille okuyucuya sesleniyor. Trajediler coğrafyasında, kadın olmanın ne anlama geldiğini tüm çıplaklığıyla

deşifre etme kaygısı, kitabın her satırında kendini ele veriyor.

"Asıl tecavüz bedene değil, insanın yüreğine, beynine, hayallerine ve düşlerine yapılandır. Karşındaki insanın, canlının ruhu uçup gittikten sonra geriye kalan bedeni acı çekmez. Oysa ruh bedeninde içinde kıpır kıpırken ölmek en acısındır. Karanlık bir zindanda unutulmaya benzer. Yaşarken ölürsen, geriye kalan bedeni korumanın ne anlamı vardır? Ölen sadece tense, korkunun da ölümün de üstüne gitmek lazım. İnsan yaşamına kıymak hem çok kolay, hem de çok zordur. Acı çekirmeden; bıçakla, tabancayla, zehirleyerek ya da başka bir biçimde birinin hayatına son verdiğinde, karşındaki insana vereceğin acı bir anlıktır."

Güvercinin Sihirli Sözü

Bir gün, Küçük Tay su içerken ayağı takılarak göle düşmüş. Yüzme bilmeyen Küçük Tay, bir dal parçasına tutunmuş. Eğer çırpırsa sürükleneceğinden korkarak etrafına seslenmeye başlamış:

“İmdaaaat! Yardım edecek kimse yok mu?”

Sesi duyan Tavşan koşarak gelmiş. Küçük Tay’ın zor durumda olduğunu görünce ona yardım etmek istemiş. Ama yüzme bilmediğinden göle girmeye korkmuş.

“Göle eğilip tüm gücümle seni karaya çekeceğim. Biraz uğraşırsam başarırım sanırım” demiş.

Tavşan’ın yardım edecek olması Tay’ı çok mutlu etmiş. Tavşan uğraşmış ama başaramamış. Sesleri duyan Alabalık gelerek onlara yardım etmek istemiş. Ama karaya, Tavşanın yanına çıkmaya çekinmiş. Çünkü ancak suda yaşayabiliyor:

“Ben de sana gölden destek vereyim. Böylece başarabiliriz” demiş.

Tavşan ve Alabalık’ın uğraşmaları yine de bir sonuç vermemiş.

“Ben Kuğu’yu çağıracağım” demiş Alabalık. “O çok güçlüdür.”

“Çağırırsan gelir mi?” diye sormuş Küçük Tay.

“O çok yardımseverdir, mutlaka gelir” diyerek göle dalmış ve gözden kaybolmuş.

Çok geçmeden yanında

Kuğu ile dönmüş. Gerçekten de Kuğu, Tavşan’a ve Alabalık’a göre büyük ve güçlü görünüyormuş. O da Tay’ın sağ tarafına geçmiş ve Tay’ı karaya çıkarmak için bir süre uğraşmışlar beraberce. Ama çabaları yine de sonuç vermemiş.

Bu sırada uçmakta olan Güvercin ne yaptıklarını merak edip bir süre onları izlemiş:

“Arkadaşlar ne yapmaya çalışıyorsunuz?”

“Ama böyle kurtaramazlar ki seni” demiş Güvercin.

“Çok bilmiş seni. Ya nasıl kurtaracağız?” diye söylenmiş Tavşan.

“Benim yardımımla” demiş Güvercin.

Zaten çok yorulmuş olan Tavşan, Alabalık ve Kuğu bu soruya sinirlenmişler. Tay ise artık umudunu iyice kaybetmiş bir şekilde Güvercin’e cevap vermiş:

“Su içerken ayağım takıldı, göle düştüm. Kuğu, Tavşan ve Alabalık da beni kurtarmaya çalışıyorlar.”

“O nasıl olacak, sen de bizimle beraber itecek misin?” diye alaylı bir şekilde sormuş Kuğu.

“Hayır. Sadece çok önemli bir sözcük söyleyeceğim.”

“Önemli bir sözcük mü?”
“Galiba büyü bir söz bi-

liyor bu Güvercin” demiş Tavşan küçümser bir ifadeyle.

“Evet belki de büyüdür söyleyeceğim sözcük. Siz aranızda uyum olmadığı için boşuna uğraşıyorsunuz.

Alabalık, Tay’ı denize çekiyor. Kuğu yukarı doğru itiyor. Tavşan ise karaya çekiyor. Yani üçünüz de farklı bir yöne doğru gücünüzü harcıyorsunuz. Tabi bu yüzden de bir sonuç alamıyorsunuz. Gücünüzü aynı yöne yöneltirseniz, Küçük Tay kurtulur.”

Güvercin bunları söyledikten sonra “hoşçakalın” diyerek uzaklaşmış oradan.

Küçük Tay gölden çıkarken dördü birden Güvercin’in ardından “güle güle” diye seslenmişler.

O sırada kendisini aramaya çıkan annesini fark eden Küçük Tay, ona doğru koşmuş ve olanları anlatmış.

Annesi yavrusunun arkadaşlarına teşekkür etmiş ve:

“Güvercinin kastettiği sözcük galiba “uyum”du” demiş.

Tavşan tek başına Küçük Tay’ı kurtaramadığına biraz üzülmüş, ama birlikte başarmanın tadını da aldığı için:

“Sadece uyum değil büyü sözcük. “Dostluk ve uyum” diye eklemiştir.

iki resim arasındaki 5 farkı bulun

Bilmediklerimiz

- * Venüs, saat yönünde dönen tek gezegendir.
- * En fazla asfalt yola sahip ülke Fransa’dır.
- * Sadece dişi kanaryalar ötebilir.
- * Sümüklü böceklerin dört tane burnu vardır.
- * Bir devekuşunun gözü beyninden büyüktür.
- * İnek sütünün pH değeri 6’dır.
- * Bir timsahın gözlerinin arasındaki mesafe, ayaklarının büyüklüğüne eşittir.
- * Ayı inlerinin girişleri her zaman kuzeye bakar.
- * Değerli taşların çoğu birkaç elementten oluşur, sadece pırlanta tamamen karbondan oluşur.
- * Kedilerin beyininde 32 adet kas vardır.
- * Bukalemunların dilleri, vücutlarından iki kat daha uzundur.
- * Hipopotamlar insandan daha hızlı koşarlar.
- * Meşe ağaçları elli yaşına gelmeden meşe palamudu üretmezler.

Bilmece

- 1- En neşeli çiçek hangisidir?
- 2- Hangi lastik otomobile takılmaz?
- 3- Sürekli döküldüğü halde tükenmeyen şey nedir?
- 4- Hangi yazı silinmez?
- 5- Hangi barajda su olmaz?
- 6- İpsiz ve mandalsız ne asılır?
- 7- En hızlı yenilen şey nedir?
- 8- Yazın en çok kim hava atar?
- 9- Hangi yapraklar sonbaharda dökülmez?
- 10- Adamın biri durmadan uluyormuş, neden?
- 11- En uzun hikâye nedir?

- Cevaplar
- 1- Gül
 - 2- Bel lastiği
 - 3- Dil
 - 4- Alın yazısı
 - 5- Futbolcuların kurdugu barajda
 - 6- Surat asılır
 - 7- Maas
 - 8- Vanilialör
 - 9- Kitap yaprakları
 - 10- İçine kurt düşmüş de ondan
 - 11- Yılan hikâyesi

ÇOCUKLARIN BENİ BOYAYINNI!

Vicdani Ret Hareketinin Vicdanlı Kadınları

“Askerliğin reddi mücadelesinde kadınların, militarizme karşı ortak tutum bağlamında erkeklere yaptığı yol arkadaşlığını ve hareketteki kadın bakışını vurgulamak sağlıklı bir yaklaşım olabilir mi?”

Geçen dönemlerde Amargi Kadın Akademisi militarizm konulu bir söyleşi düzenledi. Tartışmanın konusu, kadın vicdani retçi Ferda Ülker'in konuşmacılar arasında yer almasından da mütevellit, kadın vicdani retçiler ve hareketin antimilitarizmden farkı üzerine yoğunlaştı.

Türkiye’de 14 vicdani retçi kadın var

Yapılan tartışmalara her daim bir öneri mütevazılığıyla yaklaşan Ülker, yaptığı açıklamalarla da bu farkın tartışılması ihtiyacını gündeme taşıdı.

Konuşmacılardan diğer bir isim, Meltem Ahıska, vicdani ret eyleminin kadınlar tarafından da üstlenilmesinin, erkeklere bırakılan bir alanda kadınların da kendi söylemlerini geliştirerek bu harekete ortak olmasının, cinsiyetçi tutumu egale ederek, hareket içinde bu türden bir ayrıma gidilmeyi anlamsız kıldığını belirtti.

Şu an Türkiye’de 14 kadın vicdani retçi bulunuyor.

Üstelik de kadın retçiler hareket içerisinde oldukça aktif olarak ve büyük emeklerle yer alıyorlar.

Bu noktada kadınlar olarak pek çoğumuzun, her şeyden önce, vicdani retçi kadın arkadaşlarımıza antimilitarist mücadeleyi sürdürdükleri ve görece daha belirli bir eksen olan vicdani ret hareketi içerisinde yer aldıkları için müteşekkirdiğimiz kanısındayım.

Sonrasında ise kadın vicdani retçilerin gerek antimilitarizm hareketinin ötesinde bir oluşuma gitme ihtiyacının, gerekse erkek retçilerden “is-men” ayırt edilmesi tartışmasının gündeme getirilmesinin sağlıklı bir analiz çabası olduğunu düşünüyorum.

Vicdani ret hareketinde kadının rolü

Dolayısıyla şu soruları sorarak başlayabiliriz:

* Vicdani ret hareketinin kadınlar tarafından da üstlenilmesiyle herhangi bir farklılık devreye girer mi?

* Kadın retçilerin erkek vicdani retçilerden “ayırt edilmesi” ihtiyacı söz konusu olursa, bu fark dile nasıl yansıtılmalı?

* Her şeyden önemlisi böylesi bir tutum, Ahıska'nın vurguladığı gibi, vicdani ret hareketini cinsiyetçi bir ek-sene sürüklenme tehlikesi sebebiyle kışkırtıcı bir etki taşıyor mu?

“Erkek düşmanlığı” yaftasını sarsmak

Kanımcı vicdani ret hareketi “Ölmeyeceğiz, öldürmeyeceğiz” sloganıyla askerlik ve savaş üzerine antimilitarizmden daha öncelikli ve kuvvetli bir vurgu yapar.

Bu anlamda antimilitarizm daha çok “Yaşamın militerleşmesine” karşı bir duruştur.

Belki de çıkışını vicdani ret hareketinden alan bir karşı duruş.

Kadınların, savaşın “kaynaklarına” ve kendisine olan eleştirisi ve praxisleri öne taşıyan vicdani ret hareketi içerisinde yer alması, özellikle feminist kadın vicdani retçiler üzerinden değerlendirildiğinde, feminizme hemen her fırsatta yapılandırılan ve maalesef bazen feminist hareketlerin de kapanına düştüğü “erkek düşmanlığı” yaftasını sarsıcı nitelikte bir tavır olması açısından büyük önem taşıyor.

Bunun yanı sıra tarih boyunca duygusallık ile duyarlılık arasındaki farkı es geçmiş olan eril dilin, kadınlara yakıştırdığı duygusallık kalıbı, vicdanın devreye girdiği politik bir tavırla bozulmuş da oluyor aslında.

Vicdanlarıyla son derece bilinçli bir politik duruş takınan vicdani retçi kadınlar, duyarlı bir politik biçimin sinyallerini veriyor.

Bir başka açıdan ise hareket; militarizmin kadınlar üzerindeki etkisine olduğu kadar; erkeğin belirli toplumsal kabuller/roller dışına çıkmasının olanaklarını azaltan militarist baskıya da karşı çıkıyor.

Fakat bu noktada; erkek vicdani retçilerin şu anda “vicdani ret” nede-niyle değil; emre itaatsizlik vs.. suçlarını işledikleri iddiasıyla yargılandığını ve ceza aldığını hatırlatmak gerek.

Kadınlar “sivil ölüm”ü yaşamasa da...

Dolayısıyla siyasi literatürde sivil itaatsizliğin spesifik bir örneği olarak gösterilen vicdani ret hareketinin esaslarından biri olan “riski göze alma ilkesi” en azından şu an için kadın vicdani retçiler açısından pek de olası değil.

Burada ikinci -ki bence en önemli nokta- kadın vicdani retçilerin erkek retçilerden farklı olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AIHM) Os-

man Murat Ülke kararıyla belleğimize yerleşen “Sivil ölümü” yaşamaması

Şöyle ki; vicdani ret açıklamaları nedeniyle yargılanan erkek retçiler herhangi bir işe giremedikleri gibi, ekonomik nitelikli bir işlem de gerçekleştirilemiyor ve böylece sivil alanda işsiz kınıyorlar.

Hepsinden önemlisi ise vicdani retçi Mehmet Tarhan'ın Radikal İki'deki yazısında belirttiği gibi, resmi olarak “Asker kaçağı” sıfatıyla muhatap edilmeleri nedeniyle, bir yandan ahlaki karşı duruşlarının merkezinde duran askerlik kurumunun bir şekilde unsuru olarak gösterilmeleri ve diğer yandan kaçak muamelesi gören sürekli bir tehditle uyarılmaları erkek retçileri ciddi bir psikolojik baskı altında tutuyor.

Kadın vicdani retçilerin ise henüz bu türlü bir “ölüm”le karşı karşıya kaldığını söylemek mümkün gözüküyor.

Şimdilik sivil hayatın “canlı” eylemcileri olarak mücadelelerini sürdürüyorlar.

O halde; kadın vicdani retçiler ile erkek vicdani retçiler arasında dil üzerinden bir belirlemeyi sağlayacak ipuçlarını bulmak, bir anlamda erkek vicdani retçilere de hakkını teslim etmek anlamına da gelebilir mi?

Ya da vicdani ret hareketi içerisindeki bu belirtme tarzı, militarizmin kadın ve erkek üzerindeki etkilerini ve dolayısıyla hem maruz kalınan politikaları hem de gündeme taşınacak ilkelere doğru analiz etmemizi sağlayacak bir çaba olarak devreye girebilir mi?

Kadınlar, vatani görevin -askerliğin yerine getirilmesinde kusurlu “güçler” olarak dahil edilmedikleri vatandaşlık tasnifinde, “ikinci sınıf vatandaş” olarak alt sıralarda yer alıyor.

Savaşın yükü kadına yükleniyor

Diğer yandan savaşlar en büyük sorumlulukları “asker anaları” ve “sadiç eşler” olarak kadınların üzerine yüklerken, savaşlarla talan edilen yaşamları “derleyip toplamak” politik bir nitelik taşımadığı ölçüde kadınlara bırakılıyor.

İş yükleri artan “süper kadınlar” her bir işini mükemmel olarak yerine getirmediği adı anılmayacak öznel olarak savaşın en ön cephesinde konumlandırılıyor aslında.

Bunun gibi pek çok savaş detayının “görünür kılınması” için gerekli olan ilkelerin belirlenmesinde, kadın tavrının ayırt edilmesini kolaylaştıran ayrıntılar önem kazanıyor.

Erkek vicdani retçilere yol arkadaşlığı ve harekette kadın bakışı

Bu noktada savaş, kaynaklarını ve pratiklerini öne çıkaran vicdani ret hareketinin kadınlar cephesinden ayrıca ele alınması ve bu analizin adının konulması, cinsiyetçi bir tutum değil; bilakis feminist bir ihtiyaç olarak devreye girebilir.

Bunun için profeminizm örneğinde olduğu gibi, kadınların antimilitarist alandaki varlığını hatırlatacak şekilde vicdani ret ismini sabit tutarak fakat öncelikle askerliğin reddi mücadelesinde kadınların, militarizme karşı ortak tutum bağlamında erkeklere yaptığı yol arkadaşlığını ve hareketteki kadın bakışını küçük bir ekle vurgulamak sağlıklı bir yaklaşım olabilir mi?

Şimdilik bunların hepsi tartışılmayı bekleyen sorular ve tartışılması ricasının da ısrarcı davranan önerilerden ibaret.

Dr. İlhan Diken

Çocuklarda Zatürre (Pnömoni)

Zatürre, değişik mikroorganizmaların, bakterilerin, virüslerin, parazitlerin neden olduğu akciğer enfeksiyonunun genel adıdır. Sıklıkla bir üst solunum yolu enfeksiyonundan sonra başlar. En sık virüsler ve bakteriler rol oynar. Mikroorganizmaların akciğerlerde yerleşmesiyle alveol denen keseciklerinde sıvı birikimi ve iltihap oluşur. Bu da akciğerin solunum kapasitesini düşürerek çocuğun oksijeni yeterli derecede alamamasına neden olur.

Üst solunum yolu enfeksiyonu, bağışıklık sisteminin zayıflaması, sigara dumanı, soğuk hava, beslenme bozukluğu, öksürük refleksinin bozulması, zararlı gazların solunması, yabancı cisim, cilt enfeksiyonu, yanık gibi nedenler zatürreye sebep olabilir ve şu belirtilerle kendini gösterebilir.

Üst solunum yolu enfeksiyonundan 2-3 gün sonra boğaz ağrısı ve nezle gibi ilk belirtiler başlar. Bu belirtilerin şiddeti çocuğun beden direncine ve etken mikrobu tipine

göre değişir. Ateş, titreme, öksürük, hızlı solunum, hırıltılı solunum, nefes alırken kaburgalarda çekilme, kusma, göğüs ağrısı, karın ağrısı, hareket azlığı, iştahsızlık, beslenme bozukluğu, mavi-mor renkli dudak-tırnaklar. Bazen yalnızca ateş ve hızlı solunum görülür. Pnömoni(Zatüre), akciğerlerin alt kısmına yerleşmişse solunum sorunları olmadan sadece ateş ve karın ağrısı görülebilir.

Pnömoni'nin bazı tiplerinin neden olduğu belirtiler, hastalığa neden olan mikrop hakkında önemli ipuçları verir. Boğmaca'ya bağlı pnömonilerde öksürük nöbetleri, hava açlığına bağlı mavi-mor renkli görünüm ve hırıltılı solunum olur.

Hastalıkları oluşmadan önlenmek önem arz etmektedir. Örneğin kronik hastalığı olan çocuğunuz varsa düzenli kontrolünü yaptırmanız ve doktorun önerilerine sıkı sıkıya uymanız gerekir.

Çocuğunuzun yanında sigara içmeyiniz, onu soğuktan koruyunuz, beslenmesine dikkat ediniz

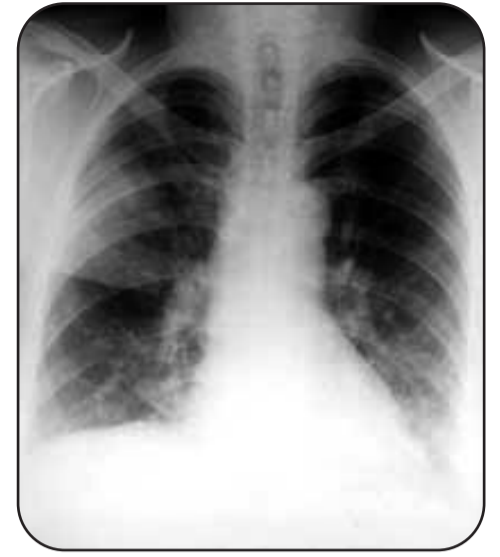
Hastalıklardan korunmada bazı aşıların yapılması da önemlidir. Örneğin, çocuklar gribe karşı aşılanabilir. Zatürenin değişik tipleri için özel bir risk taşıyan kronik hastalıklı çocuklar ek aşılamayla ve bağışıklık ar-

tıcı ilaçlarla korunmalıdır.

Ebeveynlerin yapması gereken, Zatüre ya da üst solunum yolu enfeksiyonu olan kişileri çocuklarından uzak tutmaktır. Eğer evinde pnömonisi ya da üst solunum yolu enfeksiyonu olan kişi varsa, bu kişilerin kullandığı çatal, kaşık, bardak gibi eşyaları çocuklar kullanmamalı ve el temizliğine de ayrıca dikkat edilmelidir.

Bakteriyel pnömonilerin çoğu 1-2 haftada iyileşir. Viral pnömonilerin tedavisi daha uzun sürer. Eğer doktor çocuğunuzun bakteriyel pnömonisi için antibiyotik verirse doktorunuzun önerdiği süre kadar tedaviye uymanız gerekir. Bu, çabuk iyileşmeyi sağlar ve pnömoninin diğer aile bireylerine yayılmasını önler.

Havadaki nem oranını arttırmak için soğuk buhar kullanabilirsiniz. Eğer çocuğunuzun ateşi varsa bol sıvı almasını sağlamanız gerekir. Öksürük tedavisini doktorunuza sormanız gerekir. Çünkü öksürüğün durdurulması akciğerlerin temizlenmesini engeller ve bu durum her zaman yararlı değildir. Çocuğunuzun her gün ateşini ölçmeniz gerekir. Eğer 38,9 0C'nin üstüne çıkarsa doktorunuza aramalıdır. Çocuğunuzun dudaklarını, tırnaklarını kontrol etmeniz gerekir.

Pembe gül renkli olması gerekirken mavi-mor olursa bu durum akciğerlerin yeterince havalanmadığını gösterir.

Hastanede tedavi gerekiyorsa, doktor muayeneden sonra pnömoninin tanısını koymak için akciğer filmi, kan testleri ve bazen de balgam kültürü ister. Genellikle evde ağızdan verilen tedavi ile Pnömoni iyileşir.

Süt çocukları eğer kana yayılmış pnömoniye yakalanmışsa hastanede tedavi edilir. Süt çocuklarında pnömoniye ait herhangi bir bulgu belirsese kesinlikle doktorunuza başvurmanız gerekir.

Ani başlayan solunum enfeksiyonları beş yaşın altındaki çocuklarda başka ağır hastalık oluşturma ve ölüm riski taşır. Çocuğunuzun bu tür tehlikelerle karşılaşmaması için, beslenmesine, aşılanmasına ve hastalıklardan uzak durmasına özen göstermelisiniz.

Fazla Sütün Çocuğa Zararları

Aileler tarafından fark edilmeden, ancak her iki çocuktan birinde görülen demir eksikliğinin, beyin gelişimi ve öğrenmeyi olumsuz etkilediği vurgulandı. Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Hastalıkları Anabilim Dalı öğretim üyesi

Doç. Dr. Nazan Sarper, yaptığı açıklamada, çocukların, büyüme çağlarında demire çok fazla gereksinimleri olduğunu

söyleyerek, çocukların günde yarım kilodan fazla süt içmesinin demir eksikliğine bağlı kansızlık ve diş çürümelerine neden olduğunu belirtti. Sarper çocuktaki demir eksikliğinin en önemli nedeninin anne sütünü yeterince alamaması ve et tüketmemesi olduğunu ifade etti. Süt içerek kalori ihtiyacını alan çocuk yemek yemiyor ve bu da düzensiz beslenmesine neden oluyor. Anneler yemek yemeyen çocuğunu sürekli süt vererek tek yönlü besliyor, çünkü bu annenin kolayına geliyor. Çok fazla süt, aynı zamanda (biberon çürüğü) denilen diş çürümelerine neden oluyor.

Aileler Farketmiyor

Demir eksikliğine bağlı kansızlık özellikle 6 ay ile 2 yaş arasında ve ergenlik döneminde çok sık görülüyor..

Aileler tarafından fark edilmeden, ancak her iki çocuktan birinde görülen demir eksikliği, beyin gelişimi ve öğrenmeyi olumsuz etkiliyor. Kalbin çalışmasına da zararı dokunan demir eksikliği, çocukta bitkinlik, yorgunluk ve aşırı huysuzluk yapıyor. Bu durumda olan ve gece uykuları düzensizleşen çocuk sık hastalanıyor ve öğrenmede zorluk çekip, derslerinde başarısız görülüyor. Çocuğun ağrı ve sancısı olmadığından, aileler durumu fark edemiyor. Aile tarafından kanıksanan ve normal görülen bu durum, yüzü soluklaşan çocuğun doktora götürüldüğünde ortaya çıkıyor.

Kansızlığın tedavisi çok basit ve zahmetsiz. Önerilen beslenme diyeti ile zamanında ve yeterli dozda alınan ilaçlar, çocuğu 1 ya da 2 ayda normale döndürebiliyor.

Kansızlığın tedavisi çok basit ve zahmetsiz. Önerilen beslenme diyeti ile zamanında ve yeterli dozda alınan ilaçlar, çocuğu 1 ya da 2 ayda normale döndürebiliyor.

Kansızlığın tedavisi çok basit ve zahmetsiz. Önerilen beslenme diyeti ile zamanında ve yeterli dozda alınan ilaçlar, çocuğu 1 ya da 2 ayda normale döndürebiliyor.

Pratik Öneriler

Kışın Sıcak Suyla Banyo Yapmayın

Kış aylarında sıklıkla rastlanan ve ciltte yer yer egzamalara yol açan cilt kuruluğunu önlemenin yollarını biliyor musunuz? İşte pratik tavsiyeler...

Özellikle kış aylarında, nem oranlarının azalması ve soğuk hava, ciltte nem kaybına ve dolayısıyla kuruluğa yol açıyor. En sık kol ve bacaklarda görülmeyle birlikte vücudun her yerinde oluşabilen kuruluk sorunu, başka problemleri de beraberinde getiriyor. Kuru cildin en önemli özelliği kaşınmasıdır. Cilt kaşındıkça kalınlaşır ve renk değişiklikleri

olur. Derinin kalınlaşması ve kaşınması ise deride egzamalara yol açar. Kızarıklıklar ve sulu yaraların oluştuğu cilt, her türlü bakteri ve virüslere açık hale gelir.

Cildiniz Hep Nemli Kalsın

Sıcak su cilt kuruluğunu artıran en önemli faktörlerden birisidir. Sıcak su ile yıkanmayın.

Yıkandıktan kurutmayan sabunlar, yağ içeren şampuanlar kullanın.

Her banyo sonrası özellikle cildiniz çok kurumadan etkin vücut nemlendiricilerini vücudunuza uygulayın.

Yaşadığınız ortamlarda nem oranını arttıracak nemlendiriciler kullanın.

Bol su için

Biotin, çinko, folik asit, omega -3 yağ asitlerinden zengin beslenin.

Yemek tarifleri

Peynirli Fırın Sebze

Gereçler:
500 gr. ıspanak
750 gr. patates
2 demet maydanoz
60 gr. margarin
PINAR krema
300 gr. bezelye (donmuş)
4 yumurta
50 100 gr. PINAR rende peynir
Tuz, karabiber, muskat
(küçük hindistancevizi rendesi)
30 gr. dolmalık fıstık

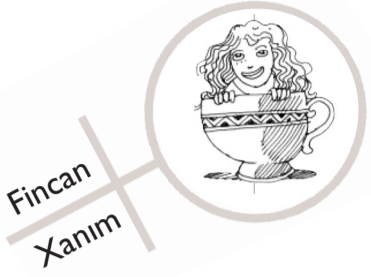
Ispanağı yıkayın, bir tencerede kendi suyu ile 1-2 dk. sönene kadar pişirin ve süzgece alın. Patatesleri kabuğu ile haşlayın, sıcakken soyup rendenin kalin tarafı ile rendeleyin. Maydanozu

ayıklayıp yıkayın.

İyice suyunu sıktığınız ıspanaklarla birlikte

te bıçakla kıyın. Fırını 175 C ısıtın. 1,5 lt. hacimli bir fırın kabını 20 gr. yağ ile yağlayın. Yumurta ile kremayı çırpma teli ile çırpın. Patates, ıspanak, maydanoz ve bezelyeleri, peynirin 3/4'ü ve yumurtalı krema ile karıştırın. Tuz, biber ve muskat ile tatlandırıp fırın kabına yayın. Kalan peyniri üzerine serpin. Yağın kalanını fındık büyüklüğünde parçalar halinde üstüne koyun. Fıstıkları da en üste yerleştirin. 30 dk. fırında pişirip sıcak sıcak servis yapın.

'Kadınlar Elele Kadına Karşı Şiddete Hayır' Demeye!

Biricik okurlarım;

Bu ayki konumuzda çooook önemli bir konuyu ele alacağız. Hepimizin bildiği gibi Kasım Ayı "kadına karşı şiddete hayır" ayıdır. Bu vesileyle dünyanın bir çok yerinde kadınlar elele vererek sokaklara döküldüler.

Ayrıca bir grup erkek biricik desteklerini esirgemenen katılım sağladılar. Ancak erkeklerimizin bir çoğunun nerede oldukları tartışılabilir bir konu. Bir çoğu kaçacak delik aramaktaydılar. Nedenini sorduğumda, "heval kadınlar sokaklara döküldü mü vay halimize!.. Artık kesemeyeceğiz, dövüp sövmeyeceğiz", "desene artık bu kadınlar bizi doğrayıp, sarmalayıp dolma yapacaklar" diye binbir sitemde bulundular.

İşler tersine dönünce bazı kadınlarımızı yürüyüşe çağırдық. "Heval kadına karşı şiddete hayır demek için sokaklara dökülelim" dedim. Kadının biri, "heval kocamdan izin almalyım, kocam ne derse o olur, o beydir, izin yoksa yok". Diğer bir kaç kadın ise "heval bugün düğün var gelemem" dedi. Ben de; "kızların var, bari onlar katılsın" der demez, "Olmaz heval! Kızımı da süslemeliyim. Bu gidişle evde kalacak. Süslenip püslensin ki ona bir koca bulabileyim de başını bağlayayım" demez mi? Bir de "ayol Fincancım kızma!" dersiniz. Yani koyun can derdinde bizimkisi ise et derdinde. Bu kadar kadın ne uğruna katlediliyor, hiç sordunuz mu kendinize? Bir süre zıllama sitem edersiniz, bir iki laf sonrasında ise minnet duyarsınız. Ben bilmez miyim kadınlarımızı?... Bakın, bu işler böyle gitmez, her öldürülen

kadın yüreğimde acı bırakıyor; iki gözüm iki çeşme.

Geçenlerde hayranlarımdan bir davetiye geldi. "Fincancım, Paris'te kadına karşı şiddet konulu bir toplantı yapacağız. Diyoruz da acaba katılır mısın? Ben gelemeyeceğimi üzülerek belirttim ve onlarla mektuplaşma yoluyla telafi edeceğime dair anlaştık. Eveet... Sizlere sevgili Payızciğimden sitem dolu mektubu canlı canlı aktaracağım:

"Sevgili Fincancım;

Kadına karşı şiddet haftasında, kadınlarımızla buluşup onların dertlerini dinlemek, onlarla biraz paylaşmak istedik ve bir toplantı düzenledik. Ama gel gör ki kadınlardan sadece bir kaç konuşup, kısmen de olsa dertlerini dile getirdi. Biz de kendimize göre yaşamlardan örneklerle bazı şeyler aktarmaya çalıştık. Bunu yaparken aslında biraz da kadının iğneyi kendine batırmasını istedik. Kendisiyle barışık, olumsuzluklarıyla savaş halinde olmasının belirlemesini yaptık. Ama nafi!.. Bizim kadınlar bunu hiç de kabul edecek gibi görünmüyorlardı. Başladılar erkeğin onlar üzerindeki baskılarını anlatmaya, bunun karşısında kendilerini pir ü pak kılmaya. Yaa arkadaşlar! Derdimiz burada erkeği reddetmek değil, onunla doğruyu bulup yaşamı yaşanılır kılmak... Kadınlar bunu da anlamadılar tabii. "Heval, siz erkekleri mi koruyorsunuz, kadınları mı" demezler mi bir de?.. Her ne kadar "bakın arkadaşlar, benim kimseyi koruma diye bir derdim yok. Sadece kadına yaşamını yaşanılır kılmamanın yolunu göstermek istiyoruz" dediysem de olmadı. Bir de baktım, bizim kadınlar başladılar kendi aralarında ko-

nuşmaya. Divanda bulunan arkadaşla göz göze geldik ve ben bir uyarı yaptım: "Arkadaşlar! Konuşacağınız, söyleyeceğiniz bir şey varsa birlikte konuşalım, daha iyi olur". Kadınların hepsi birden bana dönüp sanki anlaşmışlar gibi hep bir ağızdan; "yok heval, biz kendi aramızda dedikodu yapıyorduk" demezler mi? Ben de bunun üzerine "tamam, birlikte yapalım bu dedikodu denilen mereti" dedim. Bunun üzerine "yok heval, siz sevmesiniz bizim dedikodularımızı, onlar kız mızlar üzerine şeyler konuşuyorlar". "Tamam işte konumuz da bu ya! Ne fark eder? Ha kadın ha kız... Birlikte konuşalım bunu arkadaşlar" dedim.

Bunun üzerine kadınlar başladılar hep bir ağızdan konuşmaya. Kimse kimseyi dinlemiyor. Kimse kimsenin ne dediğini anlamıyor ama habire konuşuyorlar. "Ayy! Teker teker konuşun arkadaşlar, lütfen! Ne dediğiniz anlaşılıyor" diyorum. Hep birlikte yüzüme bakıyorlar ve yine hep bir ağızdan; "biz teker teker konuşamıyoruz, heval" dediler. Ben buz kesmiş halde onları izlemeye başladım bir süre... Niye konuşamadıklarını sordum onlara. Bu sefer kadınların üçü birden cevap verdi: "Kocalarımız bizden bunu istedi de." Yaa arkadaşlar! Biraz önce hepiniz onları asalım, keselim, doğrayıp kıyma yapalım diyordunuz ama!.. "Sen bize ne bakıyorsun heval? Biz onları kıyma da yapar, yaprak sarmasına da sararız, onların dediğini de yapar, kendimizi nimetten sayarız" demezler mi yine? Vallahi arkadaşlar siz böyle bir yere varamazsınız ve ben size bir şey anlatamam bu durumda. Yani siz bunu istiyorsunuz sanıyorum. Yine bir grup kadın: "Heval, biz şiddet denilen şeyi pek bilmeyiz ama çok iyi mantı yaparız. Hatta bir gün bize gel, sana mantı ya-

palım, bu arada oturup konuşalım" dediler. Bunun üzerine kadınlara şiddeti anlatmaktan vazgeçtim ve onların mutfak sohbetlerini dinlemeye başladım.

Yaklaşık kırk dakika ardından; "arkadaşlar, isterseniz bir dahaki sefere toplantı yerine çay partisi düzenleyelim" dedim. Onlar da kabul ettiler bunu. Hatta o denli mutlu ayrıldılar ki bu mekandan, anlatamam sana Fincancım. Ben kendini bu denli mutfakta mutlu gören bir topluluk daha tanımadım. Bundan dolayı da şu kararı verdim; kadına ilk etapta teoride değil de pratik yaşamdan başlayarak hayatlarında yer edineceğim. Bundan sonraki toplantılarımı mutfak üzerinden geliştirip, doğru bir bilince dökmeyi planlayacağım canım. Ve inan öyle mutsuz ve hüzünlü ayrıldım ki bu mekandan, anlatamam. Demek ki halen kadın gerçeğine çok yakın değilim diyorum. İçimi acıtan bu gerçekliğin sadece beni incitmesine izin vermeyip bu kadınların arkadaşı olacağım ve onlara mutfaktan ulaşıp, -ki hiç sevmediğim bir mekandır mutfak-, yaşamın diğer renklerini ve gerçekliklerini göstermenin yolunu bulacağım. Sevgili kadınlar! Yaşam iyi dolma sararak, iyi mantı yaparak güzelleşiyor. Bunu hiç bir zaman unutmayın!.."

Mektubumuz buraya kadar. Sevgili kadınlar ve kızlar!

Payızciğime katılardan derim ki, yaşamın mantı ya da sarma yaparak güzelleşmeyeceği ortada. Tekrarlıyorum, kadına karşı şiddete karşı elele vererek mücadelemizi yükseltelim ve sokaklara dökülelim. Haykırılım hep beraber, "Törenin Adaletine Son!" diye. Olması gereken adalet ve eşitlikler. Ne dersiniz?

fincanxanim@hotmail.com

fıkra

Feminist

Avrupa çapında feminist kadınlar toplanıp bir karar almışlar. Demişler ki:

- *Gidip kocamıza diyeceğiz ki; "bundan sonra kendi bulaşığı, çamaşırını kendin yıkayacaksın. Ben artık karışmayacağım."*

Neyse, orada Kürt bir kadın da varmış tabii. Kararı sırtlamış memlekete dönmüş. Aradan 6 ay geçince feminist kadınlar yeni bir toplantı yapmışlar. Başkanları alınan en son kararın uygulama sonuçlarına ilişkin teker teker söz hakkı tanımış kadınlara.

Alman Kadın:

-Gider gitmez kararı hemen kocama bildirdim. 'Bundan sonra kendi bulaşığını kendin yıkayacaksın. Artık ben hiç karışmayacağım dedim. Bir

gün bir şey yaptığını göremedim. İkinci gün bir şey göremedim. Üçüncü gün bir de baktım ki bulaşığı yıkamaya başlamış.

Fransız Kadın:

-Gider gitmez kararı hemen kocama bildirdim. Bundan sonra kendi bulaşığını kendin yıkayacaksın. Ben hiç karışmayacağım dedim. Bir gün bir şey yaptığını göremedim. İkinci gün bir şey göremedim. Üçüncü gün bir de baktım ki bulaşığı yıkamaya başlamış.

Sonra sıra bizim Kürt kadına gelmiş:

-Aldığımız karar icabı gidip kocama, bundan sonra bulaşığı benim yıkamayacağımı, o devrin bittiğini, bundan sonra kendisinin yıkaması gerektiğini söyledim. Bir gün bir şey yaptığını göremedim. İkinci gün bir şey göremedim. Üçüncü gün sol gözüm açılmaya başlayınca bir de baktım ki dağ gibi bulaşık beni bekliyor.

Yaşamdan Kesitler

Nuray Bayındır

Bir başına-IV

Mehmet dış merdivende ayak seslerinin iyice uzaklaşmasını bekle-dikten sonra konuya girdi.

-“Sana önemli bir şey söyleyeceğim. Seninle ilgili, dedi.

-Benimle ilgili mi? dedi Nevin hayretini gizlemeyerek.

-Evet seninle ilgili. Şimdi benim sözümü kesme. Sen iyi bir kızsın. İyi bir okulda da okuyorsun, ayrıca saf ve güzelsin. Buranın insanlarını tanıyorsun. Şu Nermin Hala'nın ne mal olduğunu biliyor musun? Akşama gelecek misafirler senin için geliyor?”

-Benim için mi geliyor?” diye yine saf saf sordu Nevin. Meseleyi tam kavrayamamıştı.

-Evet senin için geliyor kızım. Geçen gün aralarında konuşurlarken duydum. İyi bir paraya pazarlayacaklar seni onlara. Sana acıdığım için uyarayım dedim.

Başından kaynar suların döküldüğünü hissetmişti Nevin o an.

-Aman Allah'im nereye düştüm, diye in-ce, keskin, ıslık gibi bir ses çıkarmıştı ağzından. Hemen ceketini eline almış;

-Hadi hemen çıkalım bu evden, beni yurda kadar götür Mehmet, demişti telaşla.

Mehmet karşı çıkmıştı onun bu isteğine, yüzü sapsarı kesilmişti onun da. Tedirgindi.

-Olmaz, olamaz! Sonra benden bilirler, hem aniden çekip gidişini neyle açıklayacaksın? En iyisi onları uyandırmadan oyalamak. Bu akşam salonda Meral'le birlikte yatarsın, sabah olunca onlar uyanmadan ben işe giderken seni kara yoluna kadar geçiririm. Gelenlere fazla yüz vermezsin, olur biter. Hem saat neredeyse dokuz oldu. Bu saatte dolmuş da bulamazsın yurda gitmek için. Ben buradayım. Korkma, başına bir şey gelmez, demişti.

Mehmet'in uyarısı aklına yatmıştı Nevin'in. Bugüne kadar dört duvar arasında insanların birbirlerine karşı çekinmeden oynadığı her türlü kirli oyunlardan ve dışarıdan pek kolayca görülmeyen sinsi tuzaklardan bihaber yaşamıştı. İnsanların birbirleri için iyilik yanında kötülük de düşünebileceklerine ihtimal bile vermezdi. Halbuki her sınıf ve katmandan, farklı kültür ve geleneklerden gelen bin bir türlü insanın bir arada yaşadığı bu rüyalar şehri İstanbul'da, yoksul kenar mahalle gençlerinin pek yabancı olmadığı bir gerçek vardı ki o da;

devam edecek...

3 Aralık Dünya Engelliler Günü Kutlu Olsun!

Dünyada engelli nüfusu 500 milyonu aşarken, Türkiye'de engelli sayısı 8.5 milyona ulaşıyor. Birçok ülkede on kişiden en az biri fiziksel, zihinsel veya duygusal bozukluklar nedeniyle özürlü.

3 Aralık Özürlüler Günü'nde toplumun engelliler konusunda dikkatini çekebilmek ve daha duyarlı olmalarını sağlamak için her yerde çeşitli etkinlikler düzenleniyor. WHO'ya göre dünya nüfusunda 500 milyon engelli yaşıyor. Türkiye Özürlüler Araştırması sonuçlarına göre ise, Türkiye nüfusunun yüzde 12.29'una denk düşen yaklaşık 8 milyon 500 bin kişi özürlü. Ülkelerin sanayileşme ve gelişmişlik oranları arttıkça, özürlülük oranı artıyor.

Bu rakam, ABD'de yüzde 15'lere, Norveç'te yüzde 17'ye ulaşıyor. Birçok ülkede on kişiden en az biri fiziksel, zihinsel veya duygusal bozukluklar nedeniyle özürlü.

Türkiye'deki nüfusun yüzde 12.29'unu engelliler oluştururken, erkeklerde özürlülük oranı yüzde 11.10, kadınlarda ise yüzde 13.45. Türkiye engelli nüfus oranı içinde birden fazla engeli bulunanların oranı ise yüzde 11.4. Engelli gruplarına göre Türkiye'deki engellilerin dağılımına bakıldığında yüzde 12.29'luk oranının içinde, yüzde 1.25'i ortopedik, binde 60'ı görme binde 37'si işitme, binde 48'i zihinsel ve yüzde 9.70 oranında diğer engelliler bulunuyor. Engellilerin herkes gibi 365 günü yaşadığı gerçeğinin görmezden gelinerek sadece bir gün için gazete, tv ve kamuoyunda gündeme getirilmemeli.

Engelliler ve yaşadıkları sorunlar dünyada olduğu gibi Türkiye'de de toplumu yakından ilgilendiren bir insanlık sorunu olarak her geçen gün daha da önem arz etmektedir.

Özürlü haklarını hukukuyla, eğitimiyle ve istihdamıyla bir bütün olarak ele almak suretiyle insan onuruna yakışır yaşam risklerine karşı koruyucu yaklaşım gösterilmesi şarttır. Zira engellilere tanınan haklar bir bağış, bir iyilik değil, onların insan olmalarından kaynaklanan doğal haklardır.

Engellileri insanca yaşatacak ortamları hazırlamak, üretici olarak topluma kazandırmak toplumların en önemli yükümlülüklerindedir. Böyle bir günde herkesin bu konuda hassas olması, gayret göstermesi gerekmektedir.

Aileler, Çocuklarının Engel Durumunu Geç Farkediyor

Zihinsel engelli çocuğa sahip ailelerin büyük bir kısmı çevrelerinden sosyal destek görmüyor. Aileler, çocuklarına yönelik gelecek kaygısı, kaza ya da yaralanma korkusu yaşıyor. Anne babaların çoğu çocuklarının engel durumunu çok geç fark ediyor. Zihinsel engelli çocuğa sahip ailelerin, çocuklarının engel türünü ve derecesini dikkate almadan yoğun beklenti içerisinde oldukları, buna bağlı olarak normal çocuğa sa-

maktadır. Çocuğun özürlülüğü nedeniyle suçluluk ve keder duymak, çeşitli yönleriyle baş etmede yetersizlik duygusu yaşamak, uzmanların yönlendirmelerine aşırı derecede bağımlı olmak, çocuğu aşırı derecede koruyup kollamak ya da bu durumu inkar etmek gibi olumsuz yaşantılar aile içi iletişimi bozmaktadır. Anne-baba, çocuğun geleceği hakkında endişelenmektedir. Çocuklarının diğer çocuklar gibi gelişip gelişemeyeceklerini, onlar gibi öğrenip öğrenemeyeceklerini, normal

bir okula gidip gidemeyeceklerini, bağımsız bir birey olarak yaşayıp yaşamayacaklarını merak etmektedirler. Bu aileler psikolojik desteğe daha çok ihtiyaç duymaktadırlar. Kendilerine daha hassas davranılmasını beklemektedirler. Aileler bu konuda devletin sunduğu sosyal imkanlardan yeterince haberdar değildir.

Herşeyin hızla değiştiği günümüzde eğitilmiş insan kaynaklarının yetiştirilmesi, eğitim sistemlerinin iyileştirilmesini ve dünya gerçeklerine uyarlanmasını gerektirmektedir. Özel eğitim hizmetlerinin iyileştirilmesi eğitim sistemi içinde özel eğitime önem verilmesini gerekli kılmaktadır. Toplumun ayrılmaz parçası olan bireyin yeteneklerini toplum yararına yöneltmek, kul-

lanmak, verimli kılmak büyük ölçüde yeni kuşakların sağlıklı yetiştirilmelerine bağlıdır. Bu açıdan gerek aileye gerekse ilgili kurumlara önemli görevler düşmektedir. Engelli çocuğun bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişmesine uygun bir ortam sağlamak öncelikle aileye düşen bir görevdir. Ailenin bu görevlerini yerine getirmesine yardımcı olmak çocukları ve çocuk haklarını korumak, eğitimlerini sağlamak, gerekli önlemleri almak demokratik bir devletin görevidir. Bu anlamda ailenin ve çocuğun korunması, eğitim-öğretim ve sosyal güvenlik hakkı anayasalarda güvence altına alınmıştır.

Bizlere toplum ve birey olarak önemli görevler düşmektedir. Özellikle engelli bir bireyin ne demek olduğunu iyi anlayıp bu bireylere acımdan çok, mevcut kapasitelerini kullanmalarına yönelik ortamlar oluşturmamız gerekmektedir. Bu vesile ile engelli bireylerin bir gün değil, her gün bizlerle beraber yaşadığını unutmamamız gerekir.

Sozdar Dersim

hip ailelere göre kaygı düzeylerinin yüksek olduğu gözlemlenebilen bir husustur.

Özürlüler aciz değildir, suçlu değildir. Diğer insanlar gibi yeryüzündeki kaynaklardan istifade edebilme hakkına sahip insanlardır. Onları acınacak bir varlık olarak görmek yerine, verimli olabilecekleri ortamlarına kavuşturulmaları gerekiyor.

Türkiye'de özürülülerin büyük bir bölümünün işsiz olması dikkat çekicidir. Engellilerin sorunlarının çözümü konusunda yapılacak ilk iş, onları tüketici durumundan üretici durumuna getirmektir. Konunun bir program ve plan çerçevesinde ele alınması önemlidir. Bu çerçevede onlara korumalı işyerleri açılması ve kendi işyerlerini kurmak isteyenlere destek verilmesi gerekir. Engellilerin eğitimleri konusunda ise yetişkinler için yeni rehabilitasyon merkezlerinin kurulması gerekir.

Anne ve Babalar Engelli Haklarından Habersizler

Ailede özürlü bir çocuğun doğumu, aile üyelerinin yaşamlarını, duygularını düşüncelerini ve davranışlarını olumsuz yönde etkileyebil-

‘Yüreğimin Kanatlarında Hep Hüzünlü Bulutlar Var’

“Sokakta gördüğünüz insanlardan hiçbir farkım yok. Herkes gibi öfkelenir, sevinir, küfreder, hayata inceldiği yerden tutunurum. Kısaca yanıma kendimi, düşümü, ütopyalarımı ve acılarımı aldım; kendi uzaklarıma yürüyorum.”

Paris’in hüzünlü yağmurlu bir gecesinde küçük bir yolculuk yaparken ne ile karşılaşacağımı bilmiyordum. Evet yazar Hasret Birsel’in evine yaptığım yağmurlu küçük bir yolculuktan sonra karşımda sınırsız, toprak kadar insan kokan Hasret Birsel’le buluştum. Ağrı dağından İstanbul’a, oradan Paris’e ve daha sayamayacağım yerlere yolculuk yaptık konuşurken. “Ağrı Dağı’nın eteklerinde başlamışım hayat denilen yolculuğa. Cahit Sıtkı söylemiyle yolun yarısını geçtim” diyen Birsel; Delal ve Zilan isimli iki çocuk annesi.

Hasret Birsel; savaşların acısını, insanların kimliksizliklerini, yoksullukları, haksızlıkları durmadan sızlayan bir diş ağrısı gibi yüreğinde taşıyan bir Kürt kadını. Ama ille de hüzün... “Hüzünü severim, özlemenin o dayanılmaz acısıyla oturur, yazı yazmaya çalışırım” diye ekliyor Birsel.

• **Neden başka bir meslek değil de yazarlık?**
Yazarlık benim çocukluk

düşüm. Fakat bu düşünce asıl sahibi annem. Belki de yazmak isteyen annemdi, kendi yapamadığı şeyi benim aklıma soktu. Bursa’ya geldiğimizde ben beş-altı yaşlarındaydım Annem bize sürekli Ağrı’yı, dağları, Çemçê Yaylasını, çocukluğunu anlatırdı. Ve anlatırken derdi ki; “biliyor musun kızım? Yılmaz Güney Urfa’dan Adana’ya gitmiş. Annesi ona durmadan memleketinin öykülerini anlatmış, o da yazmış. O zamanlardan başladım kendimce yazmaya. Yazmayı seviyorum, edebiyat kendi içinde gizem barındıran bir dünyadır. Yazarken kendinizi yeniden keşfediyor, dünyada olup bitenleri kendi yüreğinizde damıtıp yazıyla arınmaya çalışıyorsunuz.

• **En fazla ele aldığınız konunun kadın sorunu olduğunu biliyoruz. Neden kadın sorunu?**

En çok sorulan soru. Kadını yazıyorum; çünkü kadın toplumun sentezi. Kadını yazarken bir bütün olarak toplumdaki acıları, sevinçleri, savaşı, barışı, başkaldırısı, kısaca toplumun kendinde taşıdığı bütün renkleri, kokuları dillendirebiliyorum. Kadını yazarken erkeği de

yazıyorum. İkisi birbirinden kopuk değil ki! Kadını yazıyorum, çünkü ben bir kadını, kadının çektiği acıları çok iyi biliyorum. Kadını değerlendirmeye başlarken annemden yola çıktım. İntiharlar, tecavüzler, yargısız infazlar, savaşların faturası unutulmaz aşklar ve derinlemesine sevgi! Bunların hepsini kendinde barındıran kadınınsa -ki kadındır- oturup onu yazıyorsunuz.

• **Edebiyat ile kadın arasında nasıl bir bağlantı kuruyorsunuz?**

Edebiyat; cinsiyeti olmayan yaratıcılığa, düşlerinize, gözlemlerinize ve toplumsal bakışınıza bağlı sonsuz bir okyanustur. Ama ne yazık ki çağlar boyu kadın, bu alanda ‘erkekler gibi’ yazarak katılmak zorunda kalmış. Hafızam beni yanıltmıyorsa dünyanın ilk kadın romancısı, uzun yıllar George adını kullanıyor. Edebiyatta neyin kadınca olacağına hep erkekler karar verdiği için yazın dünyasında da egemen olan yine erkekler olmuş. Edebiyatta erkekler öne çıkınca edebiyatın dili de erkekçe olmuş. Yani dilde de bir cinsiyet ayrımı söz konusu. Dikkat edin, erkekler yazınca “edebiyat”, kadınlar yazınca “kadın edebiyatı” oluyor. Diğer sanat dallarında da kadın hep sanatın objesi, teması olarak işlenmiş. Ana Meryem, saygınlık, özveri

simgesi, güzellik simgesi; Venüs, estetik simge; Magdalena, günahkarlık simgesi olarak betimlenmiştir.

• **Kendi topraklarındaki kadınları dile getirdiğiniz inaniyor musunuz?**

Evet, karakterlerim genellikle Kürt kadını ağırlıklı. İnanın bunu da çok bilinçli yapmıyorum. Kadın sorunu birbirinden kopuk değildir. Fakat şöyle bir gerçek var; gözünüzü açıyorsunuz, annenizin ilk ninnisinden, ilk ağıldından başlayarak mensup olduğunuz halkın kültürüyle, acısıyla, sevinciyle ve kadeiriyle birlikte büyüyüyorsunuz. Örneğin; berdel olmamak için direnen teyzenizi tanıyorunuz. Dağa giden çocuklarının ardından yaktığı ağıtlar, en güzel gülüşünüzü bile yüzünüzde donduruyor.

• **Yazarken neler hissediyorsunuz?**

Ben ne zaman kalemi elimde alsam, yüreğimdeki yaralara tırnaklarımı acımasızca geçirir, yolarak kanatırım. Kanamadan o acıları hep kendinizle taşımadan yazmak bana göre olanaksız. Küçük Enes’in Diyarbakır’da katledilişi, Güldünya’nın töre cinayetinde kurban edilişi, gurbetlik özlem gelip sizi vuruyorsa, yazılarınız; acıyı barındıracağıdır. Biriktirdiklerimi yazıyorum. Yüreğimin kanatlarında ise hep böyle hü-

zünlülük bulutlar var.

• **Yazarlığınız veya dil, din kimlik gibi sorunlardan dolayı Türkiye’de maruz kaldığınız olaylar var mı?**

Yazarlığımdan dolayı henüz hiçbir sorun yaşamadım. Tersine birçok kesim tarafından çok hoş duygularla karşılandım. “Aferin sana Kürt kıızı!” diyenler oldu. Bu açıdan mutluyum. Mutluyum, çünkü sanırım Ağrı’nın eteklerinde doğup yazıya soyunan ilk kadınımdır.

• **Ne tür çalışmalar yürüttünüz? Ve şu an elinizde herhangi bir çalışma var mı?**

Daha önce “Gölde Fırtına” adındaki ilk kitabımda; polis tarafından devşirilmiş, karakollarda ajanlık yapan bir Kürt kadının yaşamını yazdım. O kitabın biraz devamı gibi olacak bir kitap projem var. Fakat bu ancak seneye olur. “Cemreye Hüzün Düştü” adlı romanım da bu yıl yayımlandı. Onda da törenin acımasızlığından kaçırılan bir Kürt kızının yaşamı ve bölgeye, savaşa giden bir subayın ruh halini anlatmaya çalıştım. Eğer bir aksilik olmaz ve yetiştirebilirsem yeni kitabımda yaza yayımlanır sanıyorum. Tabii söylememe gerek yok; bu kitapta yine bir kadının hayat karşısındaki ilginç durumu ve başkaldırısı var.

Gülbahar Köker

ABONE FORMU

12 AYLIK*

20 EURO

24 AYLIK*

40 EURO

İsim:

Adres:

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
’s-GRAVENHAGE
Nederland

Tel.: 0031 652152768
Fax: 0031 492516260

Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686
Hollanda Dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

*Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

DUYURU!

Newaya Jin Gazetesi olarak esas amacımız, gazetemizi tüm kadınların ortak platformu yapabilmek ve hepimizin sesi haline getirebilmek. Sesimize ne kadar çok ses katılırsa, o kadar güre ve kararlı çıkar. Bunun için; her kadın ve kadınlara yana olmak isteyen her erkek doğal çalışmamızdır. Bizler her okuyucumuzu aynı zamanda gazetemizin gönüllü çalışanı olarak görüyoruz. Bulduğunuz her ülkede, şehirde ve mahallede göndereceğiniz her haber gazetemizi daha güçlü kılacaktır. Bu nedenle herkesi Newaya Jin’e katkıda bulunmaya ve muhabiri olmaya çağırıyoruz.

Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 0031 707851981